

Motiivi

3 • 2022 JHL – Julkisten ja hyvinvointialojen liitto

TIETOA JA TAITOA

Uimahalli putipuhtaaksi

OMAISHOITO

Tauotonta työtä

LUE MYÖS

Kadonneiden
jäljillä

Natoon
vai ei?

Musik bygger
broar

MIKA RIPATTI

NÄKYMÄTÖN MIIES

JHL

Kyllä joku hoitaa.

Joku hoitaa sen, mitä muut eivät tule ajatelleeksi. Ja se joku on usein yksi meistä rautaisista ammattilaisista.

Tuodaan työ näkyväksi.

Julkisten ja hyvinvointialojen ammattiliitto JHL
jhl.fi/liity

VAIN VERKOSSA
motiivilehti.fi

Hoivatyön lauluja

Susanna Helken ohjaama elokuva *Armontonta menoa* nostaa kouriintuntuvasti hoivatyön kriisin esiin.

Varallaolo kävi kalliiksi

Työnantaja tuomittiin maksamaan satojen tuhansien eurojen palkkasaatavat Virtain palomiehille.

Rakkaus ruokaan yhdistää

Emäntä-siistijöiden Marjaana Toivosen ja Emma Maaskolan iso ikäero hälvenee työn tohinassa.

– *Lapsiperheiden kotipalvelu oli unelmani, ja se toteutui!*

PÅ SVENSKA

26

Jari Hakala lär sig nytt varje dag.

45

Lito Calderons liv speglas i hans låtar.

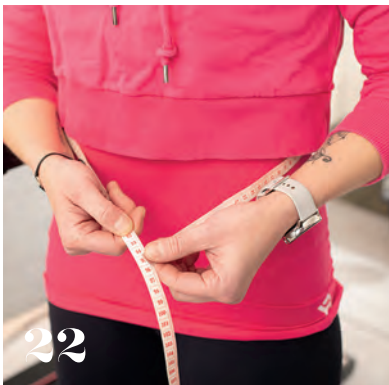
48

Vårdreform påverkar JHL-föreningar.

8

Turkulainen Jonna Tolonen auttaa perheitä arjessa.

SISÄLTÖ

18

JHL-opisto tarjosi yhdistysaktiiveille työkaluja ja vertaistukea.

20

Eeva-Helena Pinomaa jäljittää kadonneita ja poikaansa.

22

Mervi Visala ja Timo Salsoila laa-
taavat virtaa liiton jäsenedusta.

25

Suomi Natoon vai ei? Motiivin
raatilaiset vastaavat.

26

Jari Hakala hjälper yrkesfiskare
att följa föreskrifter.

28

JHL:läinen Mika Ripatti kirjoitti
duunarit teatterin näyttämölle.

38

Omaishoito voi olla työtä 24/7.
Miten taakkaa voisi helpottaa?

45

Musiken hjälper Lito Calderon att
kanalisera sina känslor.

50

Kolumnisti Eve Kulmala pohtii,
olisiko hänestä seksityöhön.

ENSI NUMEROSSA

Susikoordinaattori

Diginuorisotyö

Shakkiruutujen lumo

Artisti Suvi Teräsniiska

Uusi edustajisto

3 X TURVALLISUUS

Se parempi prosenttiliike – JHL

Päivi Niemi-Laine, puheenjohtaja

AMMATTILIITTOJEN JÄSENMÄÄRÄT ovat olleet laskussa ja Loimaan kassan eli YTK:n jäsenmäärä nousussa. Moni on ennättänyt jo julistaa ay-liikkeen kuolemaa. Yllätys, yllätys, uutiset kuolemasta ovat ennen-aikaisia.

JHL:n jäsenyys kiinnostaa. Alkuvuonna liittoon on liittynyt jo 10 000 uutta ihmistä. Ihmiset haluavat vaikuttaa liiton asioihin. Äänestysaktiivisuus liiton vaalissa nousi. Ehkä ihmiset ovat huomanneet, että YTK:n jäsenyys ei auta työpaikan riitatilanteissa.

Työpaikoilla ja somessa käydään nyt vilkasta keskustelua oikeudesta kohtuulliseen palkkaan ja reiluihin työehtoihin. Jäsenyyden merkitys korostuu, kun työmarkkinatilanne on tiukka. Ihmiset ovat oivaltaneet, että ay-liike on sitä vahvempi, mitä enemmän sillä on jäseniä ja joukkovoimaa.

Kaikki eivät kuitenkaan tunne suomalaista työmarkkina-järjestelmää eivätkä tiedä, että suuri osa työehdoista päätetään neuvottelupöydissä, ei eduskunnassa. Kaikki eivät tiedä, että vaikkapa oikeus lomarahaan tai tietyn suuruiseen palkkaan ei perustu lakiin vaan yleissitoviin työehtosopimuksiin.

“Kyllä joku hoitaa” -ajatus ei ole vieras edunvalvonnassakaan.

Kunta-alalla se on valitettavasti taipunut muotoon “ei muuten hoida”, ja työnantajan sopimushaluttomuuden takia olemme joutuneet vauhdittamaan tes-neuvotteluja lakkoilulla.

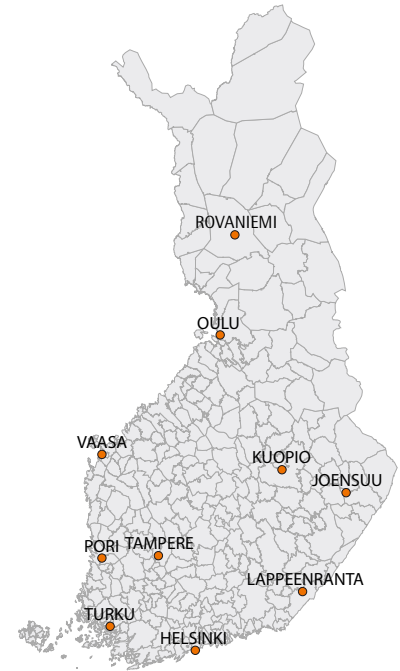
Muista, että kun osallistut lakkoon, saat ammattiliitostasi lakkoavustusta. JHL:n lakkoavustus on tämän kevään tes-kierroksella 160 euroa päivältä, ja sitä haetaan lakon päätyttyä omaJHL:n kautta.

JHL on Suomen edullisin hyvinvointialojen ammattiliitto. Jäsenmaksu on halvempi kuin monella muulla ammattiliitolla. JHL:n jäsenet maksavat paljon etuja ja palveluja tuovasta jäsenyydestään vain yhden (1) prosentin bruttopalkastaan. Jäsenmaksuissa on lisäksi jäsenmaksukatto, eli JHL:n jäsenyys maksaa vuodessa enintään 600 euroa.

Mitä aktiivisemmin jäsenet osallistuvat ammattiliiton toimintaan, sitä vahvempia me olemme.

10 Alue-toimistoa

Seuraava lehti ilmestyy 22.6.

Motiivi

VASTUULLISTA JOURNALISMIA

Julkisten ja hyvinvointialojen liiton jäsenlehti / PL 101, 00531 Helsinki / motiivi-lehti@jhl.fi / motiivilehti.fi / Julkaisija Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry / Päätoimittaja Heidi Hänninen / Toimituspäällikkö, editoija Maarit Uusikumpu / Tuotanto-AD Kati Ahonen / Toimittajat Ulla Puustinen, Marina Wiik ja Samuli Launonen / Taitto ja trafikki Kati Ahonen / Sähköposti: etunimi.sukunimi@jhl.fi / Aikakausmedia ry:n jäsen / JHL:n yhdistysten kokousilmoitukset www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma / Medimynti Saarsalo Oy, henna.anttila@saarsalo.fi, puh. 041 313 1047 tai sanna.makinen@saarsalo.fi, puh. 041 313 2706 / ISSN 1795-7249 (printti) / ISSN 2341-8540 (verkkojulkaisu) / Paino PunaMusta, Forssa / Toimituksen tilaama tai sille tarjottu aineisto julkaistaan ehdolla, että aineistoa voidaan käyttää myös osana julkaisijan sähköisiä tai muita jakelukanavia. Lehti ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Motiivi painetaan suomalaiselle paperille.

Saimme kodin!

JHL on antanut neljä vuokra-asuntoa Ukrainan sotaa paenneiden äitien ja heidän lastensa käyttöön. Vantaan Kivistössä sijaitsevat kaksiot olivat olleet ilman asukkaita jo jonkin aikaa ennen heidän tuloaan.

Asunnot olivat kalustamattomia, mutta niihin on saatu lahjoituksina huonekaluja ja astioita. Kotimaastaan perheet pakenivat vain muutaman matkalaukun ja repun kera.

Ukrainalaiset maksavat käyttämänsä sähkön. Muuten asunnot on luovutettu perheiden käyttöön toistaiseksi veloitusetta.

- Emme halua synnyttää tarpeetonta stressiä aikarajoilla, koska tilanne on muutenkin ahdistava, perustelee JHL:n taluspäällikkö **Jan Saarinen**.

Ukrainalaiset saapuivat Suomeen maaliskuussa, viimeisin huhtikuun alussa. He ovat sopeutuneet hyvin vantaalaislähiöön ja etsivät töitä. Yksi on jo aloittanut työt Suomessa.

- Olemme kiitollisia, että pääsimme turvaan, sanoo **Ganna Lugova**. Hän tuli Suomeen lastensa **Lizan** ja **Romanin** kanssa Harkovasta, jota on pommittettu sodan alusta lähtien.

JHL ja sen paikalliset jäsenyhdistykset ovat lahjoittaneet rahaa myös SPR:lle ja Unicefille Ukrainan pakolaisten auttamiseksi.

LUE PERHEIDEN PAKOMATKASTA SUOMEEN: motiivilehti.fi

GANNA LUGOVA ja tytär Liza piilottelivat kuusi vuorokautta pommisuojaissa Harkovassa. Nyt he ovat turvassa Suomessa.

– *Ei me millään kutsumuksella eletä.*

JHL:läinen lastenhoitaja Hanna Ollila Ilta-Sanomissa 7.4.2022

Inflaatio ennätyslukemissa

Kuluttajahinnat nousivat helmikuussa 5,8 prosenttia. Kasvu on nopeinta kolmeenkymmeneen vuoteen.

Inflaatio selittyi suureksi osaksi energian hinnan kohoamisella. Lisäksi muutamien päivittäistuotteiden, kuten kahvin, hinnat ovat nousseet.

Kuluttajahintojen äkilliseen nousuun ovat vaikuttaneet koronapandemia ja Ukrainan sota. Korona-aikana tavaroiden kysyntä kasvoi. Niiden tuotanto ja kuljetukset eivät pysyneet tahdissa, ja se nosti hintoja. Sota ja talouspakotteet puolestaan nostivat öljyn ja kaasun hintoja.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan koko vuoden inflaatio voi pahimmassa tapauksessa olla jopa seitsemän prosenttia.

Taloukasvu hidastuu tuntuvasti

Suomen bruttokansantuotteen kasvu hyytyy tänä vuonna 1,5 prosenttiin, kertoo valtiovarainministeriön ennuste. Aiemmassa ennusteessa ministeriö ennakoiti talouden kasvavan kuluvana vuonna kolme prosenttia.

Talousohennuksen heikkeneminen johtuu Ukrainan sodasta, Venäjään kohdistuvista talouspakotteista ja yleisestä epävarmuudesta. Hiipuva taloukasvu uhkaa kasvattaa julkisen talouden alijäämää entisestään.

Työllisyystilanteen ennustetaan sen sijaan pysyvän hyvänä. Työttömyysaste oli maaliskuussa 6,6 prosenttia, ja työllisyyden trendiluku historiallisen korkea, 77,3 prosenttia.

Lähteet: VM, Tilastokeskus

1,7%

VM ennustaa ensi vuonna 1,7 prosentin kasvua, tänä vuonna 1,5 prosenttia.

5,5 mrd. e

Julkisen talouden alijäämä on vuoden 2026 lopussa 5,5 miljardia euroa.

31000

Työttömiä oli maaliskuussa 31000 vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan.

Destiassa lakko toistaiseksi

JHL aloitti lakon Destiassa heti vapun jälkeen. Syynä on, että yhtiö aikoo heikentää aiemmin sovittuja työehtoja ja estää tarkoituksella työntekijöidensä järjestäytymisoikeuden JHL:ään.

Destia noudattaa sähköalan työntekijöihinsä ICT- ja energia-alan yleissitovaa työehtosopimusta. JHL on sopijaosapuolena kyseisessä sopimuksessa, mutta yhtiö ei halua, että liitto valitsee sähköalan työntekijöille oman luottamusmiehen valvomaan sopimuksen noudattamista.

Destian ict- ja energia-alan työntekijöistä yli puolet kuuluu JHL:ään.

Lisäksi yhtiö on muuttanut yksipuolisesti työehtoja ja vaatii uusille työntekijöille jopa 12 kuukauden irtisanomisaikojen.

Destia on Suomen suurin liikenne- ja muuhun infrarakentamiseen erikoistunut yhtiö. Se on nykyään osa ranskalaista Colas-konsernia.

STM tutkii tessejä

Miten sukupuolten tasa-arvo ja samapalkkaisuus toteutuvat työehtosopimuksissa? Onko niissä sellaisia määräyksiä, jotka asettavat sukupuolet eri-arvoiseen asemaan tai eriyttävät naisten ja miesten palkkausta?

Tätä selvittää sosiaali- ja terveysministeriön käynnistämä hanke. Sen nimi on *Työehtosopimusten sukupuolivaikutukset samapalkkaisuuden näkökulmasta*.

Hanke käynnistyi tämän vuoden alussa, ja siinä perataan, millaisia käytäntöjä työmarkkinajärjestöt noudattavat sukupuolivaikutusten arvioinneissa ja miten ne näkyvät tesseissä. Tavoitteena on tunnistaa kehittämiskohteita ja laatia suosituksia, jotta samapalkkaisuus toteutuisi nykyistä paremmin.

Tutkimuksen toteuttavat yhteistyönä Turun ja Tampereen yliopisto sekä ruotsinkielinen kauppa- ja korkeakoulu Hanken.

3 X TALOUS

Kehysriihi puitiin ennätysvauhtia

Pääministeri **Sanna Marinin** (sd.) viiden puolueen hallitus selvitti huhtikuussa yhdessä päivässä kehysriihen, joka luo raamin valtiontaloudelle. Viime vuonna hallitus uhkasi jopa hajota, koska talouspäätöksistä ei saatu sopua.

Indeksikorotus jo 2022

Hallituksen talouspäätöksiin sisältyy sosiaalietuuksien korottaminen jo tänä vuonna, jotta ne vastaavat elinkustannusten nousua. Indeksikorotus tulee voimaan elokuun alussa 2022.

Huomio opintoihin

Ammatillisen koulutuksen rahoitusta vahvistetaan ensi vuonna 50 miljoonalla eurolla. Lisäksi opiskelijahuoltoon varataan ylimääräistä rahaa.

Myös opiskelijoiden tuloarvoja korotetaan 50 prosentilla opintorahan osalta.

Jelppiä työhönpaluseen

Yli 55-vuotiaiden työllistymistä helpotetaan kohdentamalla varoja ikääntyneiden työllistymispalveluihin. Ensi vuodesta lähtien otetaan käyttöön muutosturvakoulutus ja 55 vuotta täyttäneiden työhön paluun tuki.

Lue lisää: valtioneuvosto.fi

Katse työpaikkailmoituksiin

Jopa 90 prosenttia palkansaajista on sitä mieltä, että työpaikkailmoituksissa tulee kertoa työstä tarjolla oleva palkka. Työnantajista samaa mieltä on selvästi vähemmän, vain 60 prosenttia.

Työntekijöiden mielestä palkan kertominen kasvattaisi hakijoiden määrää. Tätä mieltä on 70 prosenttia palkansaajista. Työnantajista samalla kannalla on alle 40 prosenttia.

Aihe on ajankohtainen, sillä moni ala potee työvoimapulaa ja avoimia työpaikkoja on runsaasti tarjolla.

Tulokset käyvät ilmi Oikotien tuoreesta kyselytutkimuksesta. Kyselyyn vastasi noin 2 500 palkansaajaa ja 77 työnantajaa.

Lisää: tyopaikat.oikotie.fi/tyontekijalle/artikkelit/tyopaikkailmoituksiin-toivotaan-tietoa-palkasta

Tule apuun, Jonna!

Olet tosi hyvä imurimies mutta vain vähän hyvä palapeleissä. Tämä on 4-vuotiaan Niilon lahjomaton mielipide lapsiperheiden kotipalvelutyöntekijästä Jonna Tolosesta.

teksti Ulla Puustinen kuvat Vesa Tyni

HYVÄ KOMBO. Jonna Toloselta ja Niilolta sujuu kasvien pilkkominen yhteistuumin. Illaksi kaksikko valmistaa kasvislasagnea.

Turkulainen **Jonna Tolonen**, 43, ja **Niilo** istuvat päät yhdessä lastenhuoneen lattialla ja kokoavat autopalapeliä, Niilon lempparia. Juuri nyt poikaa kiinnostavat tyllihameet ja leikkiautot, joita löytyy kodin jokaisesta huoneesta. Tolonen on hänestä hyvä pilkkomaan kasviksia mutta ei kovin hyvä palapeleissä.

- Mutta Jonna on tosi hyvä imurimies, hän loiventaa.

Kun lapsiperheen arki muuttuu selviytymistaisteluksi, kutsutaan Tolonen apuun. Hän leikkii ja ulkoilee lasten kanssa, siivoaa tiskipöydän sotkut ja tukee perhettä huolissa.

Tänään Tolonen on käynyt jo kahdessa perheessä ennen päivän viimeistä käyntiä Varissuolla. Ensimmäisessä hän vaunutteli pari tuntia ulkona lapsen kanssa, jotta väsynyt äiti sai ummistaa silmänsä. Toisessa Tolonen keskittyi kotitaloustöihin yhdessä perheen huoltajan kanssa.

- Olen unelmatyössäni, hän sanoo.

Kuin entisajan kodinhoitajat

Vielä 80-luvulla kunnalliset kodinhoitajat autoivat vastasyntyttäneitä äitiä vanhempien sisarusten hoidossa sekä koti-töissä, jotta tämä sai keskittyä pienokaiseen. 90-luvun lama teki lopun palvelusta lukuun ottamatta lastensuojelun piirissä olevia perheitä.

Vuonna 2015 säädetty sosiaalihuoltolaki velvoitti kunnat jälleen tarjoamaan kotipalvelua muillekin kuin lastensuojelun asiakkaille. Turkulaiset perheet voivat saada kotipalvelua kaupungin palvelusetelillä, jonka arvo riippuu tuloista.

Turussa kotipalvelun tuottajia on parikymmentä. Yksi niistä on Tolosen työnantaja Sateenkaari Koto Oy.

Tukea ja ennaltaehkäisyä

Kotipalvelussa ei ole kyse pelkästä siivousavusta tai siitä, että perheen äiti pääsee kampaajalle, kun varahoitaja huolehtii

lapsista. Se on nimensä mukaisesti ennalta ehkäisevää sosiaalipalvelua, jolla pyritään välttämään raskaammat ja yhteiskunnalle kalliimmat tukitoimet.

Kotipalvelua voi saada, jos vanhemmalla tai vanhemmilla on jokin toimintakykyä alentava syy, esimerkiksi vamma tai sairaus tai muuten kuormittava elämäntilanne.

Kotona itkevä koliikkivauva saattaa uuvuttaa äidin, tai äidillä voi olla synnytyksen jälkeinen masennus.

- Tai sitten huoltajalla on jalka kipsissä, eikä hän pysty hoitamaan lapsia ja kotia, Tolonen kertoo.

Kaupungin perheohjaajat haastattelevat perheet, arvioivat avun tarpeen ja määrittelevät heille annettavan viikokuntimäärän sekä tärkeimmät työtehtävät.

Yleensä kotipalvelutyöntekijä käy perheessä pari kertaa viikossa noin kaksi, kolme tuntia kerrallaan. Sopimus tehdään aluksi neljäksi viikoksi, ja sen jälkeen katsotaan jatkotarve.

Apua arjen hallintaan

Niilon perheessä Tolonen on käynyt kerran viikossa liki puoleltoista vuoden ajan. Syynä on Niilon äidin helposti uusiutuva psykoottinen masennus. Se diagnosoitiin, kun hän oli 16-vuotias.

- Olisimme todennäköisesti hyötyneet kotipalvelusta jo Niilon vauva-aikana, äiti sanoo.

Hän on saanut masennukseen sähköhoitoa. Sen ja psykoterapian ansiosta vointi on parantunut, ja hän pystyy käymään töissä. Niilo on sen ajan päivähoitossa.

Tolonen käy perheessä kerran viikossa iltaisin. Kahdestaan pojan kanssa elävälle äidille toisen aikuisen tuki ja seura ovat tulleet tarpeeseen.

- On toinen aikuinen, joka voi ainakin hetkellisesti huomioida Niilon tarpeet. Arki olisi paljon raskaampaa, jos Jonnaa ei olisi, hän sanoo.

SOPIVASTI KAIKKEA. Jonna Tolosen työpäivään sisältyy niin kodinhoitoa kuin ulkoilua ja hiekkalaatikolleikkejä lasten kanssa.

Kun lapsiperheen arki sakkaa, kutsutaan Jonna Tolonen apuun.

Lisäksi kotipalvelusta on käytännön apua lapsiperhearjen kaaoksen hallinnassa. Tälläkin kertaa Tolonen raivaa tottuneesti tiskipöydän, täyttää astianpesukoneen ja alkaa pilkkoa porkkanoita, paprikoita ja kurkkuja iltateriaa varten yhdessä Niilon kanssa.

Päiväkodista perhetyöhön

Tolonen on koulutukseltaan lastenohjaaja. Aiemmin hän työskenteli saman työnantajan päiväkodissa lastenhoitajana.

- Ehdotin työnantajalleni jo ennen sosiaalihuoltolain uudistusta, että aloitetaan lapsiperheille suunnattu kotipalvelu. Toive toteutui lain tultua voimaan.

Aluksi Tolonen työskenteli osan viikosta päiväkodissa, osan kotipalvelussa. Vuodesta 2018 hän on työskennellyt perheiden parissa kokoaikaisesti.

Asiakkailla voi olla korkea kynnyksensä vieraaksi kotiinsa avaamaan keittiökaappeja ja pesemään pyykkejä. Siksi yritys pyrkii siihen, että yksi ja sama työntekijä käy auttamassa asiakasperhettä. Se rakentaa luottamusta.

Tolonen ei mene kenenkään kotiin arvostelemaan, vaan auttamaan ja antamaan aikaansa.

Jonna lukee rivien välit

Lapsiperheiden kotipalvelutyöntekijän on osattava luoda hyvä ja luottamuksellinen suhde asiakasperheeseen, niin aikuisiin kuin lapsiin. Työssään Jonna Tolonen hyödyntää elämäkokemustaan ja myötäsentyisiä ominaisuuksiaan.

Samastuttavuus

"Osaan samastua väsyneen yksinhuoltajan arkeen, koska olen lapseni synnyttyä samassa tilanteessa. Kun katson asiakasta, on kuin katsoisin peiliin."

Sosiaaliset taidot

"Olen temperamenttinen ja puhelias luonteeltani. Sosiaaliset taidot ovat hioutuneet työssä, ja niihin kuuluu myös taito kuunnella. Joskus hiljaisuuskin puhuu."

Avarakatseisuus

"Kun menen uuteen asiakasperheeseen, koen sen suurena luottamuksen osoituksena. Että joku päättää minut tutkimaan kaappeja ja lajittelemaan pyykkejä! Menen auttamaan, en arvostelemaan."

Kyky lukea rivien välit

"Kaikki eivät osaa sanoittaa tarpeitaan tai ahdistuksen syitä. Kuuluu ammattitaitoon osata lukea rivien välit."

Aitous

"Joissain tilanteissa tarvitaan ammatillisuutta, mutta useimmiten riittää, kun olen oma itseni. Varsinkin lapsi vaistoaa, jos esittää muuta kuin on."

– Lapsilta saatu palaute lämmittää sydäntä.

- Saatan jutella ja ladata astianpesukonetta samaan aikaan mutta pyrin välttämään kiireen tuntua.

Työ on itsenäistä mutta ei yksinäistä. Kotipalvelutyöntekijät pitävät yhteyttä toisiinsa ja esihenkilöön viestisovelluksella päivittäin. Lisäksi heillä on kuukausittain tiimikokous ja työn-ohjausta säännöllisesti.

Elämän koko kirjo

Työssään Tolonen joutuu mukautumaan hyvin erilaisiin perheisiin ja näiden tarpeisiin.

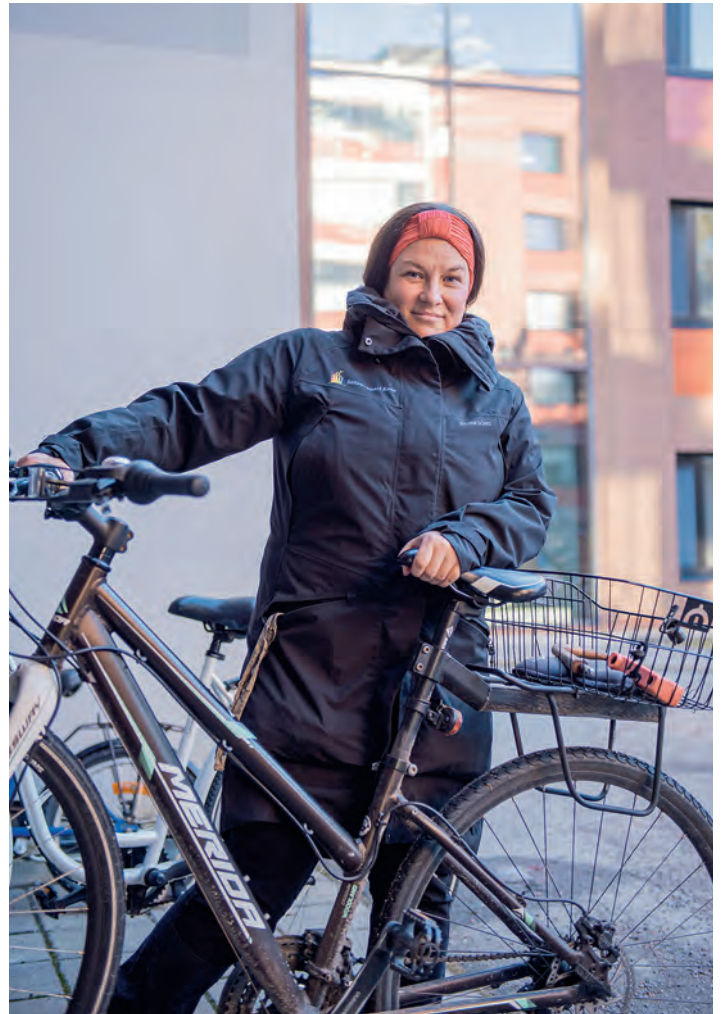
- Välillä on haastavaa virittäytyä erilaisesta tilanteesta ja tunnelmasta toiseen saman päivän aikana. Toisaalta se on myös antoisaa, hän miettii.

Yhdessä perheessä keskosvauva saattaa taistella hengestään. Toisessa on saattohoidossa oleva vanhempi. Seuraavassa perheessä ongelmat on selätetty ja aurinko paistaa.

- Työ on konkreettista ja ihmisläheistä auttamista. Paras kiitos on, kun näen, että vanhempi on saanut leväytyä ja hymyilee käynnin lopussa.

Myös lapsilta saatu suora palaute lämmittää sydäntä.

- Mutta palapelin kokoamiseen tarvitsen ehdottomasti lisää harjoitusta. □

AMMATTINA

Kotipalvelutyöntekijä

KOULUTUS

**lähihoitaja, lastenohjaaja,
muu soveltuva koulutus**

TYÖEHTOSOPIMUS

kv-tes, y-sostes

PALKKA

noin 2 100-2 300 e/kk

TYÖLLISYYSTILANNE

hyvä

Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain (19 §) mukaista sosiaalipalvelua. Se on vanhemmuuden ja arjessa selviytymisen tukemista sekä perheen omien voimavarojen vahvistamista. Palvelu sisältää arkisten taitojen opettelua yhdessä kotipalvelutyöntekijän kanssa sekä muuta perheen tarvitsemaa tukea.

Kotipalvelun myöntämisestä päättää hakijan kotikunta. Palvelun tuottaa joko kunta tai kuntayhtymä tai yksityisellä sosiaalipalvelualalla toimiva yritys tai yhdistys.

Kotipalvelutyöntekijältä edellytetään lähihoitajan tai lastenohjaajan koulutusta sekä kokemusta lasten ja perheiden kanssa työskentelystä. Toisinaan kotityöntekijästä käytetään perhetyöntekijä-nimikettä

Työ vaatii asiakaslähtöisyyttä ja sosiaalisuutta, oma-aloitteisuutta, sopeutumiskykyä eri tilanteisiin sekä luotettavuutta ja vastuullisuutta. Lisäksi työnantaja edellyttää rikostaustatöiden esittämistä ennen työsuhteen alkua. Myös ajokortti lasketaan usein plussaksi.

Työaika määräytyy sovellettavan työehtosopimuksen mukaisesti, ja iltatyöt ovat mahdollisia. Yrityksissä käytetään myös osa-aikaista työvoimaa.

KESÄN PARAS PÄIVÄ JHL:N JÄSENKORTILLA!

JHL KAAKKOIS-SUOMEN PERHEPÄIVÄ KOUVOLAN TYKKIMÄESSÄ LAUANTAINA 18.6.2022

Tervetuloa viettämään koko perheen voimin kesän vauhdikkainta päivää Kouvolan Tykkimäkeen. Päivän huvitukset on tarjolla JHL:n jäsenkortilla etuhintaan. JHL:n teltta on huvipuistoalueella perhepäivänä huvipuiston aukeamisesta klo 14 asti. Teltalta löytyy edunvalvonta osaamisen lisäksi mm. ilmapalloja ja onnenpyörä.

HUVIPUISTORANNEKE JHL:N JÄSENETUHINTAAN TYKKIMÄEN
LIPPUKASSALTA JÄSENKORTTIA NÄYTTÄMÄLLÄ:

yli 120cm
30€/kpl

alle 120cm
24€/kpl

Rannekkeen oston yhteydessä on mahdollisuus hankkia myös JHL:n jäsenkorttia näyttämällä edullinen ruokailulippu.
Buffetruokailu Ravintola Raveliinissa 10€/hlö
Hampurilaisateria Kusti Burgerissa, lasten Kustiateria 7€, aikuisten Tykkiateria 9€

Perhepäivään ei vaadita erillistä ilmoittautumista. Rannekkeet ja ruoat saat jäsenetuhintaan lippukassalta. Voit myös kysyä tukea osallistumiseen omalta JHL-yhdistykseltä.

JHL
KAAKKOIS-SUOMI

Pöpöille kyytiä

Uima-allas- ja märkätiloissa on korkeat, lähes leikkaussaliin verrattavat hygieniavaatimukset. Siksi uimahallien laitoshuoltajilta vaaditaan erityistä huolellisuutta ja osaamista.

teksti Ulla Puustinen kuvat Vesa Tyni

TIIMITYÖNÄ. Aila Patrakka (vas.) ja Birgitta Halsvaha ovat työskennelleet Salon uimahallissa sen peruskunnostuksesta vuodesta 2007 lähtien.

Salon uimahalli kylpee kirkkaassa auringonvalossa jo kello seitsemältä aamulla. Uimareita ei näy, sillä keskiviikkoisin hallin ovet avautuvat vasta puolilta päivin.

On perusteellisen viikkosiivouksen aika. Laitoshuoltaja **Aila Patrakka**, 62, suihkuttaa vaahdotinlaitteella pesuainetta hallin laattalattialle, ja **Birgitta Halsvaha**, 55, moppaa ahtaan väylän putipuhtaaksi.

Pian Halsvaha siirtyy hallin toiselle laidalle ja ryhtyy pesemään lattiaa yhdistelmäkoneella. Varsinkin laattojen saumat pinttyvät herkästi ja kukkivat levää, ellei niitä puhdistaa säännöllisesti.

Halsvahalla on korvilla kuulokeradio, joka on viritetty Radio Rockin taajuudelle.

- Tykkään rokista ja iskelmästä. Aamutuimaan voi hyräillä mukana, koska ei ole asiakkaita kuulemassa, hän sanoo.

Laitoshuoltajien työpäivä on käynnistynyt kuudelta, mutta yksi on ollut työn touhussa jo ennen heitä.

- Vaikka olemmekin ahkeria, emme pärjää Jaskalle, myöntää Halsvaha.

Henkilökunnan Jaskaksi ristimä allasimuri ei tee numeroa itsestään, vaan liukuu äänettömästi altaan pohjassa ja imee uimareista kaiken veteen irronneen moskan, kuten hiuksia, kuollutta ihosolukkoa ja kemikaalijäämiä.

- Imurin suodatinpussin sisältö on tahmeaa, epämiellyttävää hyttelöä. Laitosmies yleensä tyhjentää pussin, ja me laitamme sen pesukoneeseen puhdistamaan, kertoo Patrakka.

Osaamistesti tarpeen

Uimahalli on poikkeuksellisen vaativa siivouskohde. Käyttäjiä on runsaasti, ja allastiloihin kantautuu herkästi likaa ja epäpuhtauksia. Mikäli tilojen siivouksesta ei huolehdita asianmukaisesti, allasvesi kuormittuu, ja siitä voi olla terveyshaittoja uimareille.

Tilat voidaan luokitella hygieniavaatimusten mukaan neljään tasoon: perustaso, hyvä taso, vaativa taso ja erittäin vaativa taso.

- Uima-allas ja märkätilat edustavat vaativaa hygieniatasoa. Erittäin vaativaan tasoon kuuluvat esimerkiksi leikkaussalit, kertoo Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut Oy:n kehityspäällikkö **Marita Koskinen**.

Vaativuudesta kielii myös se, että terveydensuojelulakiin lisättiin vuonna 2017 momentti, jossa säädetään allastiloja siivoavien osaamisesta. Sen mukaan heillä on oltava riittävä tieto siitä, miten tilojen hygienia vaikuttaa allasveden terveydelliseen laatuun, sekä riittävä osaaminen tilojen siivoukseen ja puhtaanapitoon.

Toiminnanharjoittaja, siis kunta tai uimahalliyrittäjä, määrittelee, mikä on riittävä. Yksi tapa osoittaa osaaminen on suorittaa uima-allas- ja märkätilojen hygieniosaamiskoulutus ja sen päätteeksi osaamistesti.

TIUKKA ETUKENO. Suihkuhuoneen seinien alaosat ja lattia likaantuvat helposti, ja niiden puhdistamiseen Birgitta Halsvaha käyttää harjaa ja raakaa voimaa.

RAUHA TYÖSKENNELLÄ. Keskiiviikkoisin Salon uimahalli avautuu vasta puoliita päivin. Aila Patrakalla on hyvin tilaa puhdistaa hallin lattiat yhdistelmäkonella.

– Salon kaupunki ei ole pihtaillut laitehankinnoissa. Siitä kiitos.

Koskinen on ollut suunnittelemassa päivän mittaisen koulutuksen sisältöä ja sen jälkeistä testiä yhdessä SSTL Puhtausala ry:n kanssa. Lisäksi hän toimii kouluttajana.

Tähän mennessä testin hyväksytysti suorittaneita on noin 1500. Testin läpäisseille SSTL Puhtausala myöntää todistuksen, joka on voimassa viisi vuotta.

Työturvallisuus on huomioitava

Työskentely uima-allas- ja märkätiloissa edellyttää hyvää siivoustyön teknistä osaamista. Siihen kuuluu siivousaineiden ja -välineiden sekä -menetelmien ja -koneiden oikeanlainen käyttö.

- Yhdistelmäkonetta käytetään useita kertoja päivässä lattioiden pesussa. Sen käyttö on hallittava, jottei kone ole yhtäkkiä altaassa märillä ja liukkailla pinnoilla työskenneltäessä, Koskinen sanoo.

Myös työturvallisuus ja -ergonomia on huomioitava. Se tarkoittaa suojalasien ja -käsineiden käyttöä tarvittaessa.

Kun työskennellään altaan reunalla ja sen yläpuolella, puhdistetaan esimerkiksi hyppytornia, on turvallisuuden kannalta tärkeää, että paikalla on toinenkin henkilö.

- Lisäksi korkealla työskenneltäessä on syytä käyttää pelastusliiviä tai putoamissuojainta, Koskinen muistuttaa.

Pesuhuoneessa valuu hiki

Myös suihkuhuoneiden peruspesu tehdään Salon hallissa keskiiviikkoisin. Jos allastiloja siivotessa tuli lämmin, niin kostean kuumassa pesuhuoneessa hiki suorastaan virtaa.

Halsvaha suihkuttaa vaahtoavaa pesuainetta miesten pesuhuoneen kaakeleihin ja suihkutelimeen koloihin.

- Varsinkin seinien alaosat ja lattia keräävät likaa. Mopilla hankaaminen ei riitä, tarvitaan harja, hän sanoo.

Halsvaha asettaa suojalasit nenälle, ottaa tukevan haara-asennon ja alkaa jynssätä. Kun kaikki seinät on käyty läpi, hän huuhtelee ne vedellä. Tämän jälkeen Halsvaha puhdistaa lattiat hidaskierroksisella lattianhoitokoneella.

Hallin siivoussuunnitelman ja työjärjestyksen laatimisessa laitoshuoltajat ovat hyödyntäneet kantapään kautta saamaansa kokemusta sekä työnantajan tarjoamaa lisäkoulutusta.

- Suihkutilojen puhtautta seuraamme päivittäin, ja lattiakaivojen kannet puhdistamme monta kertaa päivässä, Halsvaha kertoo.

ATP-mittaus kerran kuussa

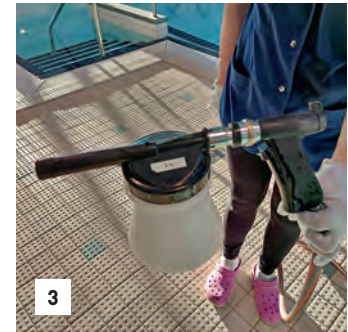
Vähintään kerran kuussa laitoshuoltajat ottavat niin allashuoneen kuin pesutilojen pinnoilta ATP-näytteet. Se kuuluu hallin omavalvontaan.

Vaativa työ ja miljö

Kaikkihan siivota osaavat! Tämä harhaluulo on syytä unohtaa, sillä ammattimainen puhtaanapito vaatii koulutusta ja ammattitaitoa. Uima-allas- ja märkätiloissa laitoshuoltajien osaaminen, vastuullisuus ja korkea työmoraali korostuvat, sillä mikrobiliikaa ei voi silmin havaita. Asiakkaisiin kuuluu iäkkäitä henkilöitä ja erityisryhmiä, joille hygieniavaatimusten laiminlyönti voi olla kohtalokas.

ATP-mittaus ei anna suoraa tietoa mikrobeista, vaan kertoo orgaanisen lian määrän. Koska orgaaninen lika toimii mikrobien kasvualustana, sen määrä paljastaa puhtaanapidon tason.

Patrakka pyöryttää näytepuikkoa pesuhuoneen lattiasaumassa ja laittaa sen sitten luminometriin. Tulos välittyy laitoshuoltajien matkapuhelimeen hetkessä.

Käytössä olevaan kone- ja laitevalikoimaan laitoshuoltajat ovat tyytyväisiä.

- Niissä Salon kaupunki ei ole pihistänyt. Aina on perusteltuun pyyntöömme suostuttu, kiittelee Patrakka.

Vuorovaikutustaidot tärkeitä

Siivoustekninen osaaminen ja vastuuntuntoinen työskentely eivät yksi riitä. Marita Koskinen painottaa vuorovaikutustaidon merkitystä uimahallissa työskennellessä.

- Tilojen käyttäjiä on osattava ohjata ja opastaa hyvin hygieniakäytäntöihin. Myös mahdolliseen häiriökäyttäytymiseen on uskallettava puuttua, hän sanoo.

Salossa laitoshuoltajat piipahtavat pesutiloissa pitkän päivää ja neuvovat asiakkaita tarvittaessa. Lisäksi he sijaistavat kahdesti päivässä uimahallin kassaa.

- Se tuo vaihtelua työhön. Mutta kassalle on mentävä suihkun kautta tai ainakin vaihdettava hikinen teepaita puhtaaseen, Patrakka sanoo. □

1 Yhdistelmäkone

Yhdistelmäkone tarjoaa hygieenisen vaihtoehdon manuaaliselle lattiapintojen puhdistukselle. Ne on tarkoitettu ammattikäyttöön ja tuttu näky myös uimahalleissa.

2 Allasimuri apuna

Allasimuri on väsymätön työntekijä. Se imee uimareista veteen irronneen lian. Laitoshuoltajat tyhjentävät imurin suodatinpussin, jonka jälkeen se pestään koneessa.

3 Nito Clean -pistooli

Pistooli sisältää 3-prosenttista oxiviria, joka on pesevä desinfointiaine. Turhaa desinfointiaineen käyttöä pyritään välttämään, koska se kuormittaa ympäristöä.

4 ATP-mittaus

Mittatikulla pyyhkäistään pintaa. Sen jälkeen tikku asetetaan luminometriin. Laite näyttää, onko pinnalla näkymätöntä likaa yli sallitun määrän.

216 t. 16

KÄVIJÄENNÄTYS

Salon uimahallissa on normaalisti yli 200 000 asiakaskäyntiä vuodessa. Koronan takia määrä puolittui v. 2021.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ

Salon hallissa työskentelee viisi laitoshuoltajaa, kolme laitosiestä, kolme kassaa ja viisi valvojaa.

MIKÄ
Yhdistys-
toiminnan ABC

KENELLE
JHL-yhdistys-
toiminnasta
kiinnostuneille

MILLOIN
20.-22.9.2022

MISSÄ
Kuopio

ILMOITTAUTUMISET
OmaJHL-palvelu

Näin tehdään moniosaajia

Yhdistyksen puheenjohtajan on hallittava tuhat ja yksi asiaa. JHL-opiston kurssilla moniosaajille oli tarjolla neuvoja, kannustusta ja vertaistukea.

teksti Ulla Puustinen kuvat Esko Jämsä ja Ulla Puustinen

Ammattiyhdistysliike koostuu yhdistyksistä, jotka ajavat ammatissa toimivien jäsentensä asiaa. Perusta jäsenten edunvalvonnalle luodaan yhdistyksissä. Siksi ei ole yhdentekevää, kuka valitaan puheenjohtajaksi ja ketkä yhdistyksen hallitukseen.

Kun **Sinna Koivusalo** kosiskeltiin viime syksynä yli 1800 jäsenen jättiyhdistyksen, Espoo JHL 869:n, puheenjohtajaksi, hän ei edes harkinnut kieltäytymistä.

- Otin toimen vastaan luottavaisin mielin, sillä tunnen entuudestaan yhdistyksen toimihenkilöt. He ovat osaavia ja kokeneita, ja itse voin keskittyä siihen, mikä puheenjohtajalle kuuluu, hän sanoo.

Vinkkejä motivointiin

Tuorena puheenjohtajana Koivusalo kokee tärkeimmäksi tavoitteekseen koota joukot ja saada yhdistyksen hallitus puhaltamaan yhteen hiileen. Neuvoja ja rohkaisua saadakseen hän osallistui JHL-opiston Toimiva yhdistys -kurssille.

- Pienryhmätyöskentely ja keskustelut muiden kurssilaisten kanssa auttoivat hahmottamaan, miten haluan yhdistyksen toimintaa johtaa, hän sanoo.

Kurssin opettajalta **Merja Hanhelalta** Koivusalo sai arvokkaita vinkkejä hallitustyöskentelyn kehittämiseksi. Tärkeimpänä hän pitää sitä, että yhdistysaktiivien kanssa voi käydä kehityskeskusteluja, joissa pohditaan kunkin motiiveja toiminnalle.

- Samalla voin kannustaa heitä asettamaan itselleen tavoitteita ja pohtimaan, mihin suuntaan kukin haluaa kehittyä.

Vertaistukea tarjolla

Lohjalainen **Matti Hiitola** aloitti vuoden alussa oman yhdistyksensä, eli Suomen Haastemiehet JHL:n puheenjohtajana. Myös hän osallistui kurssille.

- Meitä oli hyvä sekoitus uusia ja kokeneempia yhdistystoimijoita. Vertaistuki ja keskustelut muiden kanssa olivat kurssin parasta antia.

Kolmipäiväisellä kurssilla perehdyttiin muun muassa kokousteknikkaan, yhdistyslakiin ja yhdistyksen hallituksen tehtäviin. Lisäksi käsiteltiin liiton ja kurssilaisten arvoja, ryhmädynamiikkaa ja ryhmän johtamista sekä yhdistyksen toiminnan suunnittelua ja sen toimeenpanoa.

Jäsenille viestittävä

Espoon jättiyhdistyksen verrattuna Suomen Haastemiehet JHL on pieni, vain 180 jäsenen yhdistys. Sen painoarvo on kuitenkin kokoaan suurempi, sillä se edustaa yli kahta kolmannesta kaikista ammatissa toimivista haastemiehistä.

Yhdistyksen jäsenet tekevät samaa työtä parillekymmenelle eri kärkeäoikeudelle eri puolilla maata. Siksi jäsenetkin ovat hajallaan ympäri Suomea.

Valtakunnallisuus asettaa omanlaisia vaateita yhdistyksen toiminnalle. Hiitola aikookin panostaa

1 TÄRKEIN TEHTÄVÄ. Sinna Koivusalo on Espoo JHL 869:n tuore puheenjohtaja. - Tärkein tehtäväni on huolehtia siitä, että jäsenet saavat parhaan mahdollisen edunvalvonnan.

2 UUSI OPETTAJA. Merja Hanhelalla on pitkä kokemus ay-kouluttajana. Hän sijaistaa työvapaalla olevaa JHL-opiston apulaisrehtori Janne Hernesniemeä ja veti Toimiva yhdistys -kurssin.

3 YHDISTYSTEN LUVATTU MAA. Suomessa on noin 100 000 rekisteröityä yhdistystä, JHL:ssäkin yli 500.

4 KESKUSTELEVA KURSSI. Matti Hiitolan mielestä vertaistuki ja keskustelut muiden osallistujien kanssa olivat kurssin parasta antia. Hän on Suomen Haastemiehet JHL:n puheenjohtaja.

jäsentiedottamiseen ja edunvalvonnan näkyväksi tekemiseen. Lisäksi hän haluaa kerätä tietoa eri käräjäoikeuksissa noudatettavista hyvistä käytännöistä ja työturvallisuutta parantavista keinoista ja välittää tietoa edelleen jäsenille.

Hyötyä eikä vain hupia

Kun kurssilaiset listasivat yhdistystoiminnan haasteita, toistuivat tutut teemat: aktiivien määrän väheneminen ja ikääntyminen, uusien toimijoiden sitouttamisen vaikeus, vanhoihin kaavoihin kangistuminen ja tasapuolisesta työnjaosta huolehtiminen.

- Tehtävät ja vastuut kasaantuvat liikaa yksille ja samoille, ja sen seurauksena he uupuvat. Samaan aikaan toiset istuvat hallituksessa pelkäästä istumisen ilosta, totesi eräs.

Toisen mielestä yhdistyksen perustoiminta, eli edunvalvonta, uhkaa unohtua, kun hallitus leikkii huvitoimikuntaa.

Tulevaisuudessa haasteet eivät ainakaan vähene, sillä ensi vuoden alussa aloittavat hyvinvointialueet mullistavat JHL:n jäsenkentän ja -rakenteen.

- JHL-opiston järjestökurssilla on tarjolla neuvoja myös yhdistysrakenteen muutostilanteisiin, lupaa Hanhela. □

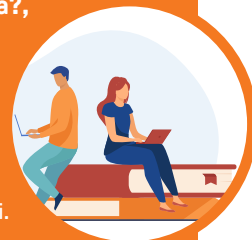
KAIKKI KOULUTUKSET LÖYDÄT
jhl.fi/koulutus

JHL kouluttaa

Opisto tarjoaa ensi syksynä kiinnostavia kurseja niin JHL:n aktiiveille kuin nuorille ja uusille tulokkaille. Också på svenska. Lue lisää: jhl.fi/koulutus

Minustako AMK-opiskelija?, 2 pv, 27.–28.8., Scandic Simonkenttä, Helsinki

Kiinnostavatko AMK-opinnot? Kurssi toimii johdantona ammattikorkeakoulu-opintoihin: saat tietoa ja vahvistusta opiskelusuunnitelmiisi. Haku päättyy 1.8.

Sinustako aktiivi?-kurssi nuorille jäsenille, 2 pv, 18.–19.8., JHL-opisto, Helsinki

Kurssilla syvennyttään nuoria jäseniä koskettaviin ay-toiminnan ja edunvalvonnan teemoihin. Tutustut toisiin jäseniin ja liiton nuorisotoimintaan. Avoin kaikille alle 35-vuotiaille JHL-jäsenille. Haku päättyy 27.6.

Yhteistoiminnan peruskurssi, 3 + 2 pv, JHL-opisto, Helsinki 1. osa 31.8.–2.9. ja 2. osa 29.–30.11.

Kurssilla perehdyttään yhteistoiminnan menettelytapoihin sekä yhteistoimintaan irtisanomis- ja lomautustilanteissa. Kurssi on tarkoitettu henkilöstön edustajille eri toimialoilta. Haku päättyy 1.8.

Fortsättningskurs i arbetarskydd, 5 dagar, 5–9.9.2022, Hotell Pommern, Mariehamn

Bli förtrogen med skyldigheterna, mätarna och metoderna inom arbetarskydd.

Utveckla dig som samarbetspartner till chefer, personal och företagshälsovården. Fortsättningskursen riktar sig till arbetarskyddschefer, arbetarskyddsfullmäktige, vice arbetarskyddsfullmäktige, arbetarskyddsombud samt till medlemmar och suppleanter i arbetarskyddskommissionen eller motsvarande samarbetsorgan på arbetsplatsen. Deltagarna ska ha gått grundkursen i arbetarskydd. Sök senast 1.8.

KUVAT Freepik.com

Etsin kunnes löydän

Vapaaehtoistyö on ollut aina osa Eeva-Helena Inomaan elämää. Poikansa katoamisesta lähtien hän on käyttänyt satoja tunteja tämän ja muiden kadonneiden etsimiseen.

teksti Ulla Puustinen kuva Roope Permanto

Eeva-Helena Inomaan poika Saku, 40, katosi toukokuussa 2015. Espoolainen Inomaa on etsinyt jälkiä pojastaan siitä lähtien, eikä hän aio luovuttaa. Nykyään hän kuuluu Pääkaupunkiseudun Etsintä ry:hyn ja osallistuu muiden vapaaehtoisten kanssa kadonneiksi ilmoitettujen etsintöihin.

Miten tulit mukaan Pääkaupunkiseudun Etsintä-yhdistyksen toimintaan?

- Kun poikani Saku katosi, yhdistyksen puheenjohtaja Jenni Sundell järjesti suursinnän, johon osallistui noin 40 vapaaehtoista. Yhdistys on perustettu vuonna 2016, ja olen osallistunut sen toimintaan siitä lähtien.

Mitä yhdistys tekee?

- Yhdistyksen aktiivit osallistuvat kadonneiden etsintöihin joko poliisin tai omaisten pyynnöstä. Lisäksi yhdistyksellä on harjoituksia, joissa pidetään taitoja yllä ja harjoitellaan etsinöissä käytettävien laitteiden käyttöä.

Miten se eroaa Vapaaehtoisen Pelastuspalvelu Vapepasta?

- Emme osallistu heti katoamisen jälkeisiin hätäetsintöihin vaan vasta, kun poliisi on lopettanut aktiiviset etsinnät. Tutustumme kadonneen henkilön elämään ja tapauksen tutkintaineistoon ja haastattelemme omaisia. Tämä menetelmä auttaa rajaamaan ne alueet, joihin etsintä kannattaa kohdentaa. Etsintä perustuu vapaaehtoisuuteen, eikä siitä oteta maksua.

Miten yhdistys rahoittaa toimintansa?

- Jäsenmaksulla ja vapaaehtoisilla avustuksilla. Viime vuonna se sai Jenny ja Antti Wihurin rahastolta merkittävän apurahan. Se käytettiin pienveneen varusteluun ja vedenalaisen etsintäkaluston uusimiseen.

Kuinka etsintä käynnistyy?

- Yhdistyksen puheenjohtaja Jenni Sundell saa pyynnön poliisilta tai kadonneen läheiseltä. Hän lähettää kutsun jäsenille, ja halukkaat voivat osallistua. Hän myös jakaa alueet ja antaa karttapiirroksia alueista, joihin etsintä kohdistuu.

Miten etsintä käytännössä tapahtuu?

- Meitä on yleensä 4-6 etsijää. Turvallisuussyistä liikumme maastossa pareittain. Etsintä kestää kolme tuntia kerral-

laan, koska vaikeakulkuisen maaston haravoitus on raskasta. Toisinaan teemme vesistöetsintöjä vedenalaisella kalustolla, kuten pohjatutkalla ja viistokaikuluotaimella.

Mitä varusteita etsijä tarvitsee?

- Säänmukaiset varusteet ja hyvät jalkineet, juomapullon, eväät, yhdistyksen huomioliivin, otsalampun sekä kävelysauvan ja vessapaperia. Vessapaperia voi käyttää myös alueiden merkitsemiseen maastossa.

Onko etsintä onnistunut vain, jos etsitty löytyy?

- Myös alueiden pois sulkeminen on tärkeää.

Oletteko löytäneet vainajia tai merkkejä kadonneista?

- Kerromme löydöistä vain viranomaisille. Poliisi saa meiltä tiedon ja hoitaa asiaa eteenpäin.

Millainen on hyvä etsijä?

- Rauhallinen henkilö, jolla on hyvät suunnistus- ja erätaidot sekä auttamishalua. On maltettava, tutkittava ja muistettava katsoa myös ylöspäin. Kovin herkkä ei saisi olla, sillä kivikosta, kuusen alta tai metsälammista, voi löytyä vaikka mitä.

Monessako etsinnässä olet ollut itse mukana?

- Noin parissakymmenessä. Lisäksi olen etsinyt Sakua ainakin sata kertaa siltä seudulta, josta hänestä tehtiin viimeiset varmat havainnot.

Mitä toivoisit viranomaisilta, jotta mahdollisimman moni löytyisi?

- Toivon, että jokainen katoamisilmoitus otetaan todesta ja etsinnät käynnistetään heti. Lisäksi omaisille olisi ilmoitettava kadonneen löytymisestä, vaikka tämä ei haluaisikaan poliisin kertoavan siitä. Kenelläkään ei saisi olla oikeutta kadota.

Osallistut monenlaiseen vapaaehtoistoimintaan. Mihin kaikkeen?

- Olen toiminut sovittelijana ja lisäksi nuorten tukihenkilönä ja rikoksista tuomittujen nuorten valvojana. Olen myös herastuomari, eli istunut lautamiehenä käräjillä monet vuodet. Nykyään osallistun etsintöihin ja toimin eläkeläisten jumpparyhmän vetäjänä. □

**EVA-HELENA
INOMAA**
syntynyt 1947

KOTIPAIKKA
Espoo

AMMATTI
nuoriso-ohjaaja,
eläkkeellä

PERHE
2 poikaa ja
lapsenlapset

HARRASTUKSET
vapaaehtoistyö,
vanhojen
tavaroiden kauppa

Motiivini

MITEN LÄHEISEN KATOAMINEN MUUTTA ELÄMÄÄ?

- On elämä ennen sitä ja sen jälkeen. Itse olin pari ensimmäistä vuotta sokkitilassa Sakun kadottua. Kun olo hiukan parani, olen pyrkinyt täyttämään päivät tekemisellä.

MIKÄ KATOAMISESSA ON RASKAINTA?

- Epätietoisuus. Läheisen kuoleman kanssa oppii elämään, mutta epätietoiseksi jääminen on raskasta. Ei voi edes surra, koska asia on ikään kuin hyllyllä ja odottaa ratkaisua.

- OLETKO MENETTÄNYT TOIVOSI SAKUN LÖYTÄMISEN SUHTEEN?

- En. Kertaakaan minulla ei ole ollut sellaista tunnetta, että hän olisi kuollut.

Puhtia ja tasapainoa

Timo Salsoila hakee JHL:n tarjoamista valmennuksista liikkumisen iloa, Mervi Visala hyvää oloa ja tasapainoa kiireiseen arkeen.

teksti Ulla Puustinen Kuvat Timo Ahopelto ja Tomi Glad

Yksi silmäys ähtäriläisen perhepäivähoitajan **Mervi Visalan**, 41, kotiin paljastaa, että täällä asuu hikiliikkuja. Makuuhuoneen lattialla on pitkä rivi kahvakuulia ja takkahuoneesta löytyy juoksumatto.

- Hankin ne koronan suljettua kuntosalit. Nyt tilauksessa on pumpпитанко ja levypainoja, hän kertoo.

Lapsena ja nuorena Visala ei ollut erityisen liikunnallinen, mutta omaan kotiin muutettuaan hän sai herätyksen liikkumiseen.

- Olin töissä Fiskarsilla, kun silloinen työkaveri houkutteli kuntosalille. Lähdin uteliaisuudesta mukaan.

Visala huomasi viihtyvänsä salilla, ja pikkuhiljaa liikunnasta tuli tärkeä osa arkea.

Nykyään hän harrastaa myös hiihtoa, rullaluistelua ja on juossut jopa puolimaratonin. Lisäksi hän käy säännöllisesti spinningissä ja body pump -tunneilla.

Ei siis ihme, että kuultuaan JHL:n jäsenilleen tarjoamasta maksuttomasta Syke Tribe -hyvinvointivalmennuksesta, Visala tarttui heti täkyyn.

Jo tuhansia valmennettavia

Syke Tribe -verkkovalmennukset sisältävät viisi parin viikon mittaista ohjelmaa sekä kaksi pidempikestoista, toinen vegaaniruokavalioon ja toinen painonpudotukseen.

Ohjelmien laadinnasta vastaavat hyvinvoinnin ja kuntolun ammattilaiset. Jo kahden ensimmäisen viikon aikana noin 1600 JHL:n jäsentä oli aloittanut yhden tai useamman valmennuksen. Maaliskuun loppulla valmennuksiin oli osallistunut liki 3000 jäsentä. Eniten on kiinnostanut kuuden viikon painonpudotushaaste.

Verkkovalmennukset voi toteuttaa kotioloissa. Tarjous on voimassa vuoden loppuun, ja halutessaan voi valita kaikki seitsemän valmennusohjelmaa.

Apuna ohjeet ja videot

Visala valitsi ensimmäiseksi *Käsikirja virkeyteen* -kokonaisuuden, joka tarjoaa haasteita viikon jokaiselle päivälle.

- Haasteet ovat sopivan helppoja myös aloittelijoille, ja niihin on sekä kirjalliset ohjeet että videot, hän kehuu.

Ohjeet ja videot voi katsoa joko tietokoneelta tai ladata puhelimeen Syke Tribe -sovelluksen ja katsoa siitä.

Visala aikoo hyödyntää rentoutumisvinkkejä uudessa luottamustoimessaan työsuojeluvälittäjänä.

- Muutaman minuutin tauko kesken työpäivän parantaa hyvinvointia ja jaksamista. Sen aikana voi tehdä hengitystai mielikuvaharjoituksia, kevyitä venytyksiä tai reippailla portaissa, hän neuvoo.

Tasapainoa arjen kiireisiin

Visala työskentelee kahdeksatta vuotta perhepäivähoitajana. Varhaiskasvatus on imaissut siinä määrin mukaansa, että hän suorittaa parhaillaan työn ohessa varhaiskasvatuksen opettajan tutkintoon tähtääviä opintoja Turun yliopistossa.

Pitkät työpäivät, omat lapset, tavoitteellinen opiskelu ja aktiivinen liikuntaharrastus on vaativa yhtälö, ja Visala joutuu optimoimaan ajankäyttönsä. Toisinaan hän juoksee matolla ja katselee ja kuuntelee samaan aikaan luento-tallennetta tai lukee tenttiin.

- Katson aika vähän tv:tä, mutta kun omat lapset katsovat piirrettyjä olohuoneessa, saatan samaan aikaan treenata toisessa huoneessa.

Yksi Visalan haaste onkin löytää vuorokaudesta sopiva aika rauhoittumiselle. Syke Tribe -valmennuksesta hän hakee kokonaisvaltaista hyvinvointia ja tasapainoa arjen kiireisiin.

- Että annan itselleni luvan istahtaa mummon keino-tuoliin ja vaan olla. Silloin voin jakaa hyvää oloa myös läheisilleni.

Liikunnan ilo kadoksissa

Porilainen koulunkäynninohjaaja **Timo Salsoila**, 47, on liikunut lähes koko ikänsä. Jo 10-vuotiaana hän pelasi jalkapalloa ja aloitti myöhemmällä iällä sählyn ja futsalin.

Kolmikymmppisenä Salsoila meni ensi kertaa kuntosalille ja treenasi säännöllisesti kymmenen vuotta.

- Sitten salitreeni jäi moneksi vuodeksi. Ehdin hiukan herätellä harrastusta ennen kuin korona sulki salit, hän harmittelee.

Myös säännölliset palloilutreenit jäivät pandemian takia tauolle. Samalla elämästä katosi liikkunnan tuoma hyvä olo.

Salsoila yritti houkutella pelikavereita ulkokentälle potkimaan, mutta tuloksetta. Niinpä korona-ajan liikunta on ollut lähinnä hyötyliikuntaa.

- Työpaikallani Porin Lyseossa ei ole hissiä, onneksi! Siellä ravaan rappuja ylös ja alas luokasta toiseen, ja siitä kertyy päivän mittaan reilut 10 000 askelta.

ÄHTÄRILÄISEN Mervi Visalan takahuone on myös kuntosali. Lihaskunnan lisäksi hän harjoittaa hapenottokykyä lisäävää kestävyysurheilua.

MUISTA PALAUTUA!

Monen keho ja mieli ovat jatkuvassa stressitilassa, koska palautuminen työpäivän aikana unohtuu. Krooninen stressi altistaa monille sairauksille, etenkin sydän- ja verisuonitaudeille.

PIDÄ TAUKOJA

Laske tietoisesti kierroksia ja hengittele. Se antaa keholle aikaa palautua.

SYÖ SÄÄNNÖLLISESTI

Monipuolinen ruokavalio ja säännöllinen ateriointi lisäävät hyvinvointia.

Huolehdi, että 80 prosenttia valinnoistasi on järkeviä, loput 20 voivat olla hetken mielitekoja.

LISÄÄ LIIKUNTAA

Lisää arkeesi liikuntaa mutta aloita maltilla – kävele vaikka työmatka parina päivänä viikossa.

RENTOUDU

Tee vapaa-ajalla jotain, joka tuottaa mielihyvää.

VÄLTÄ ALKOHOLIA

Alkoholi heikentää palauttavan REM-unen määrää.

RAKENNA ILTARUTIINIT

Rakenna itsellesi iltarutiinit. Mene nukkumaan vasta, kun väsyttää.

Lähde: Urheilulääkäri Pippa Laukan vinkit palautumiseen, Syke Tribe -webinaari.

LUE LISÄÄ Laukan ajatuksia hyvinvoinnista motiivilehti.fi.

– Ihanaa olla taas salilla!

KORONA-AIKANA Timo Salsoilan aktiivinen liikuntaharrastus jäi, mutta Syke Tribe -verkkovalmennuksen ansiosta kunto nousee taas kohisten.

Voimaa, virtaa ja vegaaniruokaa

Kun Salsoila löysi JHL:n nettisivuilta tiedon maksuttomista Syke Tribe -verkkovalmennuksista, hän innostui.

Ihan ensimmäiseksi Salsoila osallistui JHL:n webinaariin, jossa TV:stä tuttu lääketieteen lisensiaatti ja urheilulääkäri **Pippa Laukka** puhui liikunnan, ravinnon ja unen merkityksestä hyvinvoinnille.

Seuraavaksi hän valitsi *Kehon käyttöohje - ja Voimaa ja virtaa* -haasteet. Muutaman viikon treenin jälkeen hän kertoo vetreytyneensä ja innostuneensa jälleen liikunnasta.

Myös Salsoilan ruokavalio on mennyt osittain uusiksi, sillä kolmanneksi haasteeksi hän valitsi vegaaniruoan.

- Olen muokannut ruokavaliota vegaaniseen suuntaan. Siitä pääsee nauttimaan myös vaimo, kehuu kotikokki.

Älyä ranteessa kellon ympäri

Sekä Mervi Visala että Timo Salsoila seuraavat omaa hyvinvointiaan älykellolla. Visalalla se on ranteessa vuorokauden ympäri, ja se rekisteröi sykkeen ja leposykkeen vaihtelut ja unen laadun.

- Myös treenatessa saatan seurata minimi- ja maksimisykkeitä ja mietin, milloin pitää löysätä.

Timo Salsoila on kantanut älykelloa mukanaan jo kuusi vuotta.

- Seuraan siitä säännöllisesti sykevaihtelua ja unta. Jos on aamulla väsynyt olo, pureudun tuoreeltaan tuloksiin ja mietin, missä vika.

Salsoila sai omikrontartunnan tammikuun lopulla. Jo ennen flunssaoireita älykello ilmoitti leposykkeen yli sadaksi.

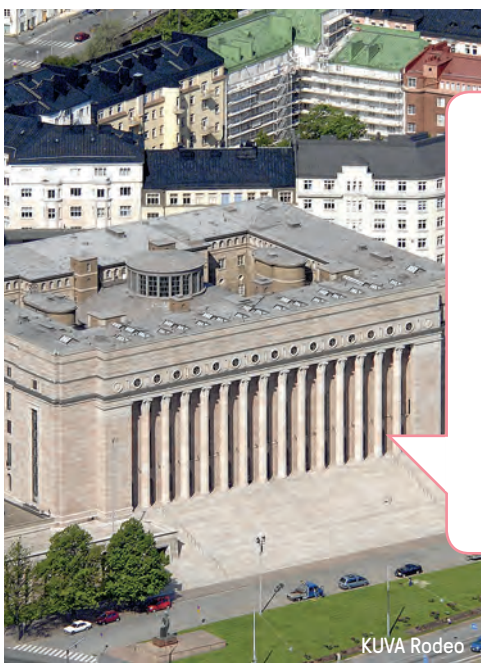
- Siitä tiesin, että kaikki ei ole kunnossa.

Korona oli onneksi lievä, ja hän pääsi takaisin töihin ja liikunnan pariin runsaan viikon kuluttua ensi oireista. □

TIMO SALSOILALLA on älykello ranteessa vuorokauden ympäri. Hän seuraa siitä sykevaihtelua ja unen laatua.

Kyllä vai ei Natolle?

PITÄISIKÖ SUOMEN PYRKIÄ Pohjois-Atlantin puolustusliitto Naton täysivaltaiseksi jäseneksi? Kas, siinäpä pulma!

Mitkä seikat puoltavat jäsenyyttä? Mikä puolestaan arveluttaa? Pitäisikö liittymisestä järjestää kansanäänestys vai riittääkö eduskunnan enemmistön kanta?

Entä puhutaanko Ukrainan sodasta ja Suomen mahdollisesta jäsenyydestä Natossa työpaikan kahvipöydässä? Vastaajina kolme JHL:n luottamushenkilöä.

TULEEKO MIELEESI KYSYMYS,

jonka haluat esittää JHL:n jäsenille?

Lähetä se osoitteeseen motiivi-palautte@jhl.fi

Jari Turunen
lennontiedottaja,
luottamusmies
TUUSULA

En myönnä, enkä kiellä, pikemminkin päinvastoin!

Jos mennään Natoon, niin Suomeen ei ainakaan saisi tulla Naton tukikohtia. Monissa Nato-maissa tuhansien ulkomaalaisten sotilaiden keskittymistä on koitunut erinäisiä ongelmia.

Meillä on koulutettu armeija mutta suhtaudun hiukan kriittisesti suomalaisten sotilaiden lähettämiseen ulkomaille, jos Nato käskkee.

Päätöksen jätän mieluusti eduskunnalle. Sitä varten on kansanedustajat sinne valittu.

Muuttunut turvallisuustilanne puhuttaa työpaikalla jonkin verran. Etenkin armeijaikäisten poikien ja pienten lasten vanhemmat ovat huolissaan.

Jarno Kinnunen
kunnossapitotyöntekijä,
varaluottamusmies
ROVANIEMI

Eduskunta on tarpeeksi viisas päättämään Natoon liittymisestä tai ulkopuolelle jäämisestä. Kansanäänestystä ei tarvita.

Vaihtoehtoja on tasan kaksi: joko Natoon tai sitten puolustus pitää rakentaa itse. En usko Eurooppavetoisen turvallisuusjärjestelmän toteutuvan.

Jos Suomi päättää liittyä Natoon, olisi valittava Norjan kaltainen malli. Eli ehdottomasti ei tukikohtia saati ydinaseita Suomen maaperälle.

Venäjän raja on pitkä, ja vieressä on arvaamaton naapuri. Se mietityttää. Naton viides artikla voi tuoda lisäturvaa, mutta se velvoittaa myös Suomen antamaan turvaa muille. Sekin pistää miettimään.

Minulla on kanta mutta en kerro.

Majja Rautiainen
projektipäällikkö,
varaluottamusmies
ROVANIEMI

Ihan oikeasti: en tiedä. Tuntuu, että Venäjän uhka koetaan nyt niin isoksi, että on Suomessa on hirveä hätä liittyä Natoon. Ruotsissa otetaan maltillisemmin ja halutaan keskustella ratkaisusta ja sen vaikutuksista kaikessa rauhassa.

Nato-päätös menee tunteisiin. Toivon, että löytyy tilaa kaikenlaisille mielipiteille.

Kahvipöydässä asia ei ole puhuttanut. Työnantajanani Rovaniemen yliopisto järjesti henkilöstölle ja opiskelijoille muutaman tilaisuuden, joissa Ukrainan sodan aiheuttamista peloista on keskusteltu. Minusta se oli hyvä ratkaisu.

Eduskunta päättäköön. Se saa ajantasaisimman tiedon, ja sillä on käytössään parhaat asiantuntijat.

Analytisk alltiallo

Projektkoordinator Jari Hakala ser det som ett misslyckande om han inte lär sig något nytt varje dag.

text Marina Wiik foto Linus Lindholm

Jari Hakala, 38, tänkte sig en karriär i företagsbranschen. I stället jobbar han i dag på NTM-centralen i Egentliga Finland med Vasa som placeringsort.

- Jag hade aldrig sett mig som framtida tjänsteman, utan trodde jag skulle bli företagsanalytiker. Men jag är nöjd med att ha hamnat här.

Hakala promenerar förbi ett stort, öppet kontorslandskap. Han tar sikte på ett mötesrum som lämpar sig bättre för samtal.

- Före coronan distansarbetade jag nästan inte alls, men jag satt ändå väldigt sällan på min plats.

Hakala jobbar med fiskeövervakning, en relativt marginell del av helheten kring näring, trafik och miljö. Han och hans kollegor samordnar nationell och europeisk fiskelagstiftning och ser till att direktiven tillämpas så smidigt som möjligt.

Ett konkret mål är att säkerställa att kommersiella fiskare inte överskrider tillåtna fångstkvoter för olika arter och områden. Tidigare fyllde yrkesfiskarna in uppgifter om fångster för hand och skickade in anmälningarna per post. Det var svårt för NTM-centralen att reagera snabbt på misstänkta oegentligheter.

- Vi visste inte när båtarna skulle anlöpa och vad de hade ombord. Det ledde till att fiskeinspektörerna ibland måste stå långa tider på pass i hamnarna.

Vill vara ett steg före

År 2009 började Jord- och skogsbruksministeriet utveckla ett elektroniskt rapporteringssystem för fiskefartygen och dem som köpte upp fisken. Jari Hakala koordinerade projektet tillsammans med tjänstemän från ministeriet medan kodandet sköttes av utomstående.

Mot slutet av 2014 tyckte EU-kommissionen att det var dags att komma till resultat och gav Finland ett ultimatum. På kort varsel installerade Hakala och ett par andra elektroniska loggbokssystem på 47 båtar stationerade mellan Torneå och Lovisa. Samtidigt lärde de befälhavarna använda programmet.

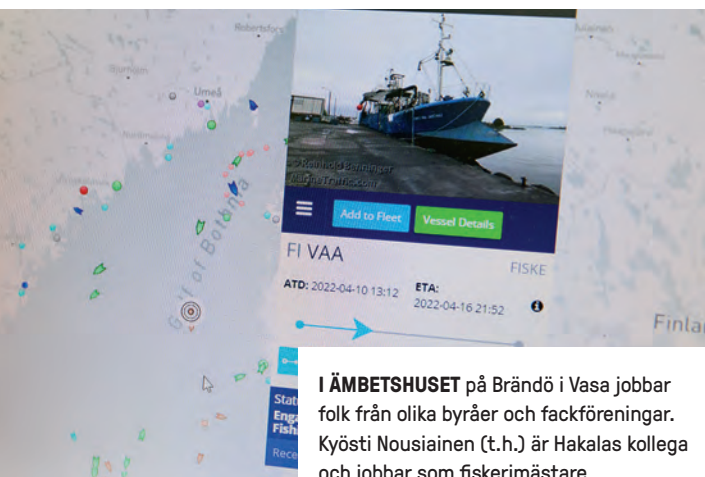
- Programmet var inte helt klart i december, men vi körde med den version vi hade. Senare ändrade vi uppbyggnaden för själva databasen där vi lagrar och hanterar information.

I dag får NTM-centralen in uppgifter om fångstvolym och -platser från fiskare i så gott som realtid. Uppgifterna korskörs med data från bland annat satelliter och uppköpare. Övervakningen koncentreras på större fiskefartyg, som sannolikt gör mest skada på fiskebeståndet om de inte följer reglerna.

– I statens tjänst finns det en sak som är konstant: förändring.

I ÄMBETSHUSET på Brändö i Vasa jobbar folk från olika byråer och fackföreningar. Kyösti Nousiainen (t.h.) är Hakalas kollega och jobbar som fiskerimästare.

JARI HAKALA utvecklar tekniska system som tjänar NTM-centralernas fiskerienheter och andra statliga aktörer. Största delen av arbetsdagen sitter han i distansmöten.

Varje vecka gör minst två personer kontrollbesök på fiskebåtar. Hakala är sällan en av dem, eftersom han koncentrerar sig på systemutveckling, riskanalys och samordning av data. Det trivs han bäst med.

- I utvecklingsarbete gäller det att ständig vara ett steg före nuet. Jag har lätt för att ta in ny information, men tappar snabbt intresset om jag inte kan sätta in detaljer i en större kontext.

Kamratstöd på kaffepauserna

Efter studenten började Hakala studera företagsekonomi och siktade på att bli tradenom. Han var speciellt intresserad av hur massinsamlad data kunde användas och analyseras för att nå specifika målgrupper och påverka deras beteende.

Under tredje studieåret fick han arbetspraktik vid dåvarande TE-centralen. I början jobbade han med företagarinformation och därefter blev han ombedd att hjälpa till med ett projekt om lantbruksstöd. Nu är det tio år sedan dess.

- Jobbet på fiskerienheten är väldigt omväxlande, eftersom vi har hand om allt från finansiering till övervakning och grundadministration. Så länge jag inte blir en grå person som bara sitter och nickar på möten stannar jag kvar.

Hans arbetsdagar består i stort sett av möten med det egna teamet, jord- och skogsbruksministeriet, EU-anställda och Ålands landskapsregering. Merparten av mötena hölls på distans redan långt innan coronan.

Hakala upplever att han har ganska stor frihet att föra framåt ärenden inom ramen för sitt tjänsteuppdrag. Ifall han kör fast, är hjälpen nära. I samma hus som Österbottens och Sydösterbottens NTM-centraler finns nämligen också AVI och TE-byrån. Sammanlagt har de flera hundra arbetstagare.

- Jag får bra kamratstöd på kaffepauserna. Få problem är unika och folk delar gärna med sig av sin specialkunskap och erfarenhet.

Man måste få misslyckas

De olika byråernas JHL-medlemmar hör till samma förening. Jari Hakala har varit deras förtroendeman i flera år och även representerat personalen i NTM-centralens ledningsgrupp.

- I statens tjänst finns det en sak som är konstant: förändring. Jag märkte snabbt att jag måste aktivera mig fackligt om jag vill vara med och påverka och lösa problem.

Under coronan har allt fler vid NTM-centralen insett att byråns kontorslandskap inte till alla delar lämpar sig för varierande arbetsuppgifter. För närvarande pågår en renovering för att dela in lokalerna bland annat utgående från arbetets art.

Hakala välkomnar förändringen, som i bästa fall kan minska kringflackandet på jobbet. Hur det än blir, vill han fortsätta sköta sina uppgifter så att andra också kommer vidare med sitt.

- Jag vill inte vara en bromskloss. I alla fall inte avsiktligt, säger han med ett skratt.

Jobbet är som bäst när en oväntad eller utomstående aktör ger positiv feedback. Svårast och samtidigt intressantast är det att ta sig an en helt ny uppgiftshelhet.

- Om jag gör bort mig, är det alltid någon som lider. Samtidigt måste det finnas utrymme för att misslyckas. Det är genom att analysera och korrigerera sina misstag som man lär sig mest. □

Montusta lavalle

Tiedätkö, mikä on käytetyin julkinen palvelu? Viemäri. Niitä rakentaa Mika Ripatti, joka vie duunarin osan myös näytelmiinsä.

teksti Sami Turunen kuvat Vesa Tyni

Vihdintie kohisee Helsingin Konalassa, kevät virittelee puihin silmuja. Tien vieressä on ponttiseinillä ja teräspalkeilla tuettu monttu, jonka reunalla huijaa neuvojaan kolme valkokypäräistä miestä. Kaivannon pohjalla hyörii keltaisia kypäriä. Niiden suojaamat päät kuuluvat työntekijöille.

Yksi keltakypäräisistä on etumies **Mika Ripatti**, 58. Hän vastaa osaltaan siitä, että työt sujuvat kaupungin rakentamispalvelu Staran työmaalla. Ripatti kaivaa, mittaa ja rakentaa viemäriinjoja ja vesijohtoja muiden mukana, kolmen-neljän metrin syvyydessä, helsinkiläisten jalkojen alla. Kun on riittävästi kaivettu, hyvin tehty työ haudataan näkymättömiin.

- Yritän pysyä kärryillä työmaan tarpeista, teen tilauksia ja kommunikoin esihenkilön kanssa. Sovin aamuisin, mitä kukin tekee päivän aikana. Työhön kuuluu myös tilallista hahmottamista - esimerkiksi että on kaivettu tarpeeksi, jotta vesijohto mahtuu mihin pitää, Ripatti kuvaa päiväänsä.

Moni luulee, että kirjastot ovat käytetyin julkinen palvelu. Väärin, se on viemärit. Niiden rakentajalla on annettavaa myös hieman toisenlaisen palvelun piirissä. Ripatti on paitsi etumies myös näytelmäkirjailija sekä televisio- ja elokuvakäsikirjoittaja, maarakennusalan erikoisammattitutkinnon suorittanut taiteen maisteri.

Kuvitelmista todeksi

Ripatin mukaan rakentaminen ja kirjoittaminen ovat yllättävän samankaltaista puuhaa. Niissä täytyy kuvitella asioita, joita ei ole vielä tehty ja pyrkiä lopulta rakentamaan ne sellaisiksi kuin ne mielessään näkee.

- Molemmissa tarvitaan mielikuvitusta sekä hahmotuskykyä.

Tuorein työnäyte on Helsingin kaupunginteatterin *Mikko Räsäsen tulevaisuus*. Siinä kaupunki rakentaa pormestarin pr-tempausta, joka on naamioitu viemäryömaaksi. Projektin sujuvuutta sotkevat itsetietoinen innovointi-insinööri sekä somepöhisevä palvelumuotoilija, jonka kanssa etumies-Mikko päätyy puukkohippasten jälkeen keittiöremonttiin.

Viemäryömaalla mörisee kaksi kaivinkonetta. Aggregaatti eli sähkövoimakone huristaa sähköä. Väliaikaisten put-

kien ryteikkö loristelee vettä paikasta toiseen. Etumies nousee savisesta montusta ja johdattaa työmaakoppiin. Siellä on joka paikassa työvaatetta, mittalaitetta ja rakennuspiirustusta. Mika Ripatilta odotetaan teksteissäkin kaupunkitekniikan rakentajan näkökulmaa ja asiantuntemusta. Hänen uusi näytelmänsä on täynnä havaintoja ja sitaatteja työmaalta ja sen liepeiltä. Hän ei kuitenkaan siirrä koppipuheita suoraan teksteihinsä.

- Kuuntelen ihmisiä. Heidän sanavarastonsa, huumorinsa, rytminsä jäävät soimaan päähäni. Kun kirjoitan, saatan lainata näitä tapoja puhua, mutta en juuri vie sanoja kenenkään suusta suoraan näytelmiin.

Kahvi korisee satoja pannullisia nähneestä keittimestä. Erikoiskahvivivöhyke ei tänne ulotu, joten valkaisuun käytetään kauramaidon sijaan tuhtia kulutusmaitoa.

Pahvista kahvikuppia pyörittelevät kämmenet ovat karheat ja känsien täplittämät, mutta sormet taipuvat hyvin tietokoneen herkille näppäimille. Ripatilla on arvionsa mukaan ”ihan kelvollinen” kymmensormijärjestelmä.

Kunnia kädentaidoille

Mika Ripatin isä työskenteli nuorena paperitehtaalla ja teki sitten uran poliisina. Äiti oli toimistotöissä sekä työuransa viimeisen vuosikymmenen sairaalapesulassa - julkisen sektorin työntekijä, jollaisten työt yhteiskunta on ulkoistanut.

Ripatti on kirjoittanut työläistriologian *There's no Harri*, *Vakavuusongelma* ja *Mikko Räsäsen tulevaisuus*. Vaikka päättäjät arvostavat puheissa duunariammattaitteja, käytännön elämässä asiat ovat toisin.

- Meitä on tehty näkymättömiksi viimeiset 20 vuotta. Se ei ole välttämättä suunnitelmallista nujertamista, mutta ruumiillisen työn tekijöitä ei nähdä enää niin voimakkaasti yhteiskunnan osana kuin vielä 80-luvulla.

Sytä on monta. Koulutustaso on noussut, koulutusrakenne muuttunut, sisätyöt mielletään etenemiseksi. Ja ulkomailta on tullut kymmeniätuhansia rakennustyöläisiä. Ripatti kertoo, kuinka 2015 eduskuntavaalien vaaliteltoilla puolueiden väki kosiskeli kaikkia ohikulkijoita paitsi häntä.

AIKAJANA

1969

Äiti ja isä lähtivät salaperäiseen Kaupunginteatteriin.

1973

Perhe muutti Tapiolasta Martinlaaksoon. Iso muutos!

1984

Ensimmäinen rakennusalan työ: talotyömaa Kampissa.

1985

Kohtasi Eevinsä museossa Leningradissa.

1992

Tampereelle, missä asui 2009 asti.

**MISTÄ
SAI ALKUNSA
NÄYTELMÄ
VAKAVUUSONGELMA?
KATSO VIDEO**

motiivilehti.fi

*– Me elämme yhteis-
kunnassa, jossa
duumarit eivät kuulu
enää joukkoon.*

– Minua hävettäisi, jos menettäisimme isovanhempieni taistelemat oikeudet.

- Tajusin, että mua pidettiin huomiovaatteiden takia ei-suomalaisena duunarina, koska rakennustyöläiset ovat usein muualta tulleita. Se oli minulle kirkastumisen hetki. Me elämme yhteiskunnassa, jossa duunarit eivät ole enää meitä.

Mikko Räsänen -näytelmässä keskeinen teema on näkymättömän työn tekijöiden tärkeys. Ainut pomo, joka sen tajuaa, on työnjohtaja: ”Mikko kantaa vastuuta koko kaupungista”.

Elävässä elämässä vastuu ei näy palkassa. Hankalimmat, likaisimmat ja raskaimmat työt ovat huonoiten palkattuina. Ripatin mukaan yhteiskunta on kadottanut ymmärryksen kädentaitojen tärkeydestä.

- Arvostan luonnontieteitä ja korkeakoulutusta, mutta pitäisi muistaa, että kolmasosalla ihmisistä vahvuus on käsillä tekemisen osaamisessa. Sen arvostamisen sijaan lapset ohjataan haaveilemaan somevaikuttamisesta, hän murahtaa.

Raakaa työtä ja hikistä tekemistä toki romantisoidaan. Sen voi havaita *Mikko Räsänen* väliajalla. Koulutetun keskiluokan viinilasiflaneerauksen keskellä monesta seurueesta kuuluu ylpeästi, kuinka ”minäkin olin kesätöissä raksalla”.

Ripatin mielestä tällaiset kommentit ovat terveille.

- Monella on vielä onneksi kosketusta ruumiilliseen työhön. Ei ole huono asia, jos mun näytelmä toimii muistuttajana näistä ammateista.

Perinnöstä pidetään kiinni

Ripatti on JHL:n jäsen, luottamusmies ja yhdistyksen 004 hallituksen jäsen. Hän kuvailee tehtäviä arkipäiväiseksi työpaikkatoiminnaksi.

Ammattiyhdistykset hän näkee edelleen tärkeinä, vaikka tietyllä lailla ay-liike vei omalta työltään pohjan. Hieman ristiriitaisesti työväen asioita ajavat tahot mahdollistivat sosiaalisen luokkaretken ja tekivät itsestään tarpeettomia.

- Työväenliikkeen suurin onnistuminen oli, että se auttoi uusia sukupolvia kouluttautumaan. Isät ja äidit työskentelivät tehtaissa, lapset koulutettiin yliopistossa.

Ripatti ei väheksy ammattiyhdistysliikkeen roolia. Päinvastoin: tekemistä riittää, kiihtyvällä tahdilla. Ilman vastavoimaa kylmä talous sanelee kaiken.

Joidenkin mielestä yhteiskuntaluokat ovat kadonneet, työväenluokka niiden joukossa. Ripatti muistuttaa, että ay-liike tekee tärkeää työtä duunari-

identiteetin kannattelussa. Lisäksi se tekee työehtoihin ja palkkaan liittyviä konkreettisia tekoja.

- Minua hävettäisi, jos menettäisimme isovanhempieni taistelemat oikeudet. Jos tämä tai seuraavat sukupolvet luopuisivat niistä, se olisi hirveää tyhmyyttä. Joutuisimme käymään satavuotisen taistelun uudelleen.

Kaikki eivät pääse julistamaan arvoaan televisioon, valkokankaille tai näyttämölle. Sen on pakko tuntua hienolta?

Ripatti toppuuttelee.

- En halua olla julistaja. Haluan hämmästellä ja avata silmiä suuntaan, johon ei ole katsottu. On tietysti valtava etuoikeus saada tehdä työtä muiden iloksi. Olen otettu, että ihmiset tulevat katsomaan näytelmiäni.

Siinä, kuinka Ripatti sanoittaa arvonsa, on paljon samaa kuin ay-aktiivin tai vaikka ammattiliiton puheenjohtajan retoriikassa. Ripattia naurattaa ajatus, että hän johtaisi liittoa. Hän vakuuttaa, että JHL:n puheenjohtaja **Päivi Niemi-Laine** saa nukkua yönsä rauhassa.

- Parhaat ay-johtajat pystyvät käymään loputtomia keskusteluja asioista, joissa voi tulla hetkessä takapakkia. Minulta puuttuu sellainen kärsivällisyys.

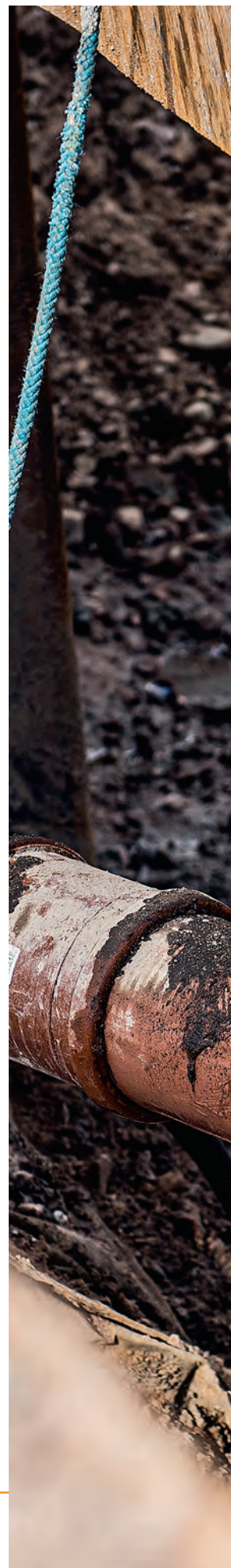
Kaiken takana on duunari

Vihdintien työmaa-aidat puretaan syksyllä. Monttu peitetään, katu asfaltoidaan, kaupunki jatkaa kohinaansa. Keskiverto helsinkiläinen ei aavista, että kadun alla hänen vetensä ja jätteensä kulkevat vastaisuudessa sujuvasti sinne, minne pitää. Kulkevat, koska Mika Ripatti porukoineen on hoitanut hommansa.

Myös teatterissa suurin osa työstä tehdään piilossa. Ilman käsikirjoittajaa ei ole mitään. Eikä ilman valoteknikoita, järjestäjiä, pukusuunnittelijoita, näyttämöestareita, puuseppiä, lavastemaalareita. Teatterin organisaatio on hurjan kokoinen.

Kun Mikko Räsänen ensi-ilta päättyi, näyttelijöiden lisäksi lavalle nousi kumartamaan koko näytöksen takana oleva henkilökunta. Mika Ripatilla läikähti rinnassa, kun hän tajusi kirjoittavansa myös teatteri-duunareiden maailmasta.

- Kaikki nuo ihmiset luovat teatteriesityksen. Jokainen organisaatio tarvitsee ihmisiä, jotka tekevät osaavasti oman työnsä, vaikka eivät saisi koskaan ensimmäistäkään kiitosta. □

2009

1993–1994

Kahden pojan syntymät silloisen kumppanin kanssa.

Ensimmäisen näytelmän kantaesitys Oulussa.

2011

Töihin Staralle. Luuli viipyvänsä muutaman kuukauden.

2022

Naimisiin Eevin kanssa. Ensisuudelmasta 36 vuotta.

Motiivini

PARAS TYÖMAASI?

- Mechelininkadun vesihuollon peruskorjaus. Moni näki sen ensin kaupunkilaisten elämän haittaamisena. Oli hienoa onnistua ja voittaa helsinkiläisiä puolellemme.

ONKO HUUMORI RANKEMPAA TEATTERISSA VAI TYÖMAAKOPISSA?

- Se on rankkaa molemmissa. Työmaan huumori on välillä terävää, välillä tyhmää. Sitä voi kuvata näyttämöllä niin kuin mitä hyvänsä ihmisten tapaa kommunikoida.

KENET MAAILMAN IHMISSISTÄ HALUAISIT ESIHENKILÖKSESI?

- Jonkun kokeneen teatteriohjaajan. Ohjaajien on hallittava monimutkaisia työprosesseja aika- ja budjettipaineissa ja saatava erilaiset ihmiset antamaan parhaansa.

Kun reissujalkaa vipattaa, Turvan vakuutus on turvanasi

Kesä kulman takana ja kauan odotettu, haaveiden ulkomaanmatka tiedossa?

Reissaaminen on usein merkittävä rahallinen satsaus jo ilman yllättäviä kuluja. Matkaan ei kannatakaan lähteä ilman matkustajavakuutusta. Jos ulkomaanmatkalla sairastuu tai joutuu tapaturmaan, kustannukset saattavat muutoin olla kovat.

Kalliiksi voi ilman vakuutusta tulla jo ihan tavanomainen, lääkärikäyntiä vaativa vatsatauti, saati vakavammat sairastumiset.

”Ajankohtainen esimerkki on tapaus, jossa matkailija sairastui Turkissa koronaan. Ambulanssilento Suomeen yhteiskuljetuksella maksoi 15 700 euroa. Kela tai valtio eivät tätä korvaa. Sairaala- ja tehohoidon hinnat eivät vielä edes ole mukana summassa”, kuvaa vakuutusyhtiö Turvan korvausasiantuntija **Tiina Koivuniemi**.

Hurja tilanne oli myös matkailijan sydänkohtaus Kanariansaarilla.

”Kahteen viikon sairaalahoito maksoi 41 000 euroa. Tästä oli mahdollista saada korvausta eurooppalaisella sairaanhoitokortilla, eli saada hoito julkisessa hoitolaitoksessa samaan hintaan kuin paikalliset asukkaat. Lisäksi lento sairaanhoitajasaattajan kanssa Suomeen maksoi noin 6 000 euroa, mistä Kela ei maksa korvausta,” Koivuniemi jatkaa.

Onneksi näillä reissaajilla olivat vakuutukset kunnossa. Sairastuminen on itsessään jo tarpeeksi ikävää ilman siitä seuraavaa jättilaskua. Matka-

vakuutuksen ohelle on hyvä hankkia myös eurooppalainen sairaanhoitokortti Kelasta ennen matkaa.

Olenko minä vakuutettu?

JHL:n jäsenenä sinun ei tarvitse huolehtia matkustajavakuutuksesta itse. Liitto on ottanut jäsenilleen vakuutusyhtiö Turvasta jäsenvakuutuksen, joka sisältää matkustajavakuutuksen vapaa-ajan matkoille.

Vakuutettuina ovat liiton alle 70-vuotiaat jäsenet ja mukana matkustavat alle 15-vuotiaat lapset. Vakuutus on voimassa yhtäjaksoisesti enintään 45 vuorokautta matkan alkamisesta. Ylimeneville matkapäiville kannattaa ottaa Turvasta määräaikainen matkustajavakuutus. Käy myös läpi, onko vakuutusehdoissa poisrajatuissa urheilulajeissa jotain, mitä itse harrastat, ja hanki tarvittaessa lisävakuutus urheilua varten.

Muistilista matkaanlähtijälle

- Lataa puhelimeesi TaskuTurva-sovellus, josta löydät matkavakuutuskorttisi sekä luotettavan lääkärin yhteystiedot ulkomaan reissuilla. Myös liiton jäsenkortti toimii matkavakuutuskorttinas.
- Hanki lisäksi ilmainen eurooppalainen sairaanhoitokortti Kelasta.
- Jos jotain sattuu, ja lääkäriasema ei tunnista liiton matkavakuutuskorttia, ota yhteys

SOS-matkahätäpalveluun. SOS voi myöntää maksusitoumuksen hoitokuluihin.

- Jos joudut itse maksamaan hoitokulut, säilytä kuitit ja toimita ne pyydettyäessä Turvaan. Hae korvausta sähköisestä korvauspalvelusta osoitteessa turva.fi/jhl.

Mitä vakuutuksesta korvataan?

Vakuutus korvaa matkan aikana alkaneen äkillisen sairauden tai sattuneen tapaturman hoitokuluja. Näitä ovat esimerkiksi lääkärinpalkkiot, tutkimuskulut, sairaalahoito ja lääkärin määräämät lääkkeet. Jos sairautesi on alkanut jo ennen matkaa, tällaisessa tilanteessa korvataan vain sairauden pahe-nemiseen liittyvä ensiapuhoito matkakohteessa. Vakuutuksesta korvataan myös matkan peruuntumisen tai keskeytymisen kuluja sekä matkalta myöhästymisestä aiheutuvia kuluja vakuutusehdoissa mainituissa tilanteissa.

Kannattaa myös tarkistaa, sisältyykö matkataravakuutus kotivakuutukseesi, vai olisiko matkatavaroille hyvä hankkia lisäturvaa.

Apua tarvitsevia matkajia auttaa SOS

SOS International on pohjoismaisten vakuutusyhtiöiden omistama, kansainvälinen matkahätäpalveluyhtiö, josta voit saada apua, jos sairastut ja tarvitset lääkäreitä tai sairaalahoitoa. SOSissa on ympärivuorokautinen päivystys suomeksi.

SOSin hätäpalvelu auttaa erityisesti vakavissa sairaus- tai tapaturmatapauksissa, tai jos kaipaat apua hoidon saamiseksi. Heidän asiantuntijansa selvittävät tapaustasi ja pyytävät tarvittaessa avuksi SOSin yhteyslääkärin. SOS voi keskustella hoitavan lääkärin kanssa ja välittää hoitosi kannalta tärkeät tiedot hoitolaitokselle. SOS pystyy järjestämään myös uuden kotiinpaluumatkan ja tarvittaessa majoituksen matkakohteessa. Tilanteessa, jossa hoitolaitos ei hyväksy matkavakuutuskorttiasi eikä suostu lähettämään laskua Turvaan, voit pyytää hoitolaitosta soittamaan SOSiin.

Missä voin tutustua lisää?

Löydät jäsenvakuutuksen vakuutusehdot ja korvauksenhakuohjeet osoitteesta turva.fi/jhl. Tutustu vakuutusehtoihin ja vakuutuksessa oleviin rajoituksiin jo ennen matkalle lähtöä. Lisätietoja saat myös Turvan toimipaikoista tai JHL:n jäsenten omasta Turvan palvelunumerosta 010 195 109. Mukavaa matkaa ja hauskoja seikkailuja, minne menetkin!

Teksti: Turva / Auli Tuomi

Alueelta

Yhdistysten ilmoituksia alueittain. Kokous-, koulutus- ja tapahtumailmoitukset löytyvät myös jhl.fi/tapahtumakalenteri.

Etelä-Suomi

Jokioisten kunta-alan ammattiyhdistys JHL 692

Yhdistys järjestää matkan Turun Ruis-salon kesäteatteriin, jossa esitetään Kirka, hetki lyö -musikaali. Matkan hinta 45 €/hlö, sisältää lipun, väli-aikatarjoilun ja kuljetuksen. Ilm. Tarjalle 0400 937 803. Mukaan mahtuu 50 ensimmäistä ilmoittautunutta.

Satakunta

Harjavallan kunnalliset JHL 272

- Yhdistys tarjoaa jäsenilleen pizzan ja juoman Harjavallan Pizzamestareilla

ma-pe 30.5.-3.6. Pizzaa hakiessa on oltava mukana JHL 272:n jäsenkortti, koska Pizzamestarit tarkistavat korttisi ja nimesi laskutusta varten.

- Yhdistys tarjoaa jäsenilleen ilmaisen teatterielämyksen Nakkilassa, "Irwinin viimeinen laulu" -esitykseen 3.8. klo 19 alkavaan näytökseen. Nakkilaan ei ole yhteiskuljetusta. Plm Sonja Mäkinen jakaa lippuja toukokuun maanantait tekvin JHL:n toimistolla klo 11-16. Alaovi on lukossa, mutta Sonjan numeroon 044 432 5410 soittamalla pääset sisään. Huom! Ota mukaasi jäsenkortti, jäsenyys tarkistetaan. Lisätiedot Riitalta 040 515 4410, mielellään klo 15:n jälkeen. Lippuja rajattu määrä, toimi nopeasti!

Valtakunnallinen

STM:n hallinnonalan ammattiosasto JHL 805

Yhdistys kutsuu kaikki jäsenensä juhliimaan 50-vuotissyntymäpäiviään 21.5. klo 14-20 ravintola Paasitornin lasikabinettiin, Paasivuorenkatu 5 a, Helsinki. Luvassa on mukavaa ohjelmaa & seurustelua hyvän ruoan ja juoman merkeissä. Ilm. 17.5. mennessä sihteerijhl805@outlook.com.

Kunniajäsenet

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:n hallitus on kokouksessaan myöntänyt kunniajäsenyyden seuraaville:

Inkeri Timonen, yhd. 330, Pudasjärvi
Taina Syrjä, yhd. 657, Kuusamo

Muistathan myös Motiivin verkkolehden. Se tarjoaa ajankohtaista tietoa niin työelämästä, koulutuksesta, edunvalvonnasta kuin hyvinvoinnista tunnetta unohtamatta.

LUE motiivilehti.fi

Ilmoitusten jättäminen

Yhdistysilmoitukset jätetään osoitteessa www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma

Mikäli haluat kokousilmoituksen lehteen, täytä lomakkeen kohta 3, jossa ruksaat kohdan "Haluan tapahtuman myös Motiivi-lehteen".

COBRA

FLEX ENERGY TractionPro

Cobra 2 Roller+ S3

Koot 35-48

Sievi

Pohjois-Euroopan suurin jalkinevalmistaja • sievi.com

Kuin Raatteen tie

KUNTA- JA HYVINVOINTIALAN TYÖEHTONEUVOTTELUT ovat osoittautuneet tavallistakin kivisemmäksi poluksi. Neuvotteluja on vauhditettu järjestöjen mielenilmauksilla, ylityö- ja vuoronvaihtokielloilla sekä useilla lakoilla. Runsaan viikon kestävä JHL:n, Jytyn ja Jukon lakko käynnistyi kymmenellä paikkakunnalla heti vapun jälkeen.

Myös valtakunnansovittelija ja sovittelulautakunta on huudettu apuun, mutta Motiivin painoon mennessä sopua ei ollut saavutettu. Kyse on yli 400 000 kuntatyöntekijän palkoista ja muista työehdoista.

Valtiosectorilla ja seurakunnissa päästiin maaliin ennen edellisen sopimuskauden loppua. Myös rautateiden, energia-alan, yliopistojen ja useiden Paltan alojen sopimukset on hyväksytty. □

SOPIMUSKAUDEN KESTO 1+1

Sopimuskauden kestoksi on vakiintunut 1 + 1 vuotta. Se tarkoittaa, että järjestöt ovat sopineet vain vuoden 2022 palkankorotuksista. Ensi vuotta koskevista korotuksista sovitaan vasta syksyllä. Tämä johtuu siitä, että inflaatio laukkaa nyt ennätyskorkealla, eikä vuoden 2023 palkankorotusvaatimuksia kannata naukata kiinni liian varhain. Jos ensi vuoden korotuksista ei päästä sopuun, sopimukset voidaan irtisanoa.

PALKANKOROTUKSET

Useimmissa JHL:n jo hyväksymissä sopimuksissa palkat nousevat kaksi prosenttia kesäkuun alussa. Kyse on yleiskorotuksesta, joka maksetaan kaikille. Näin on sovittu esimerkiksi valtiolla, kirkon sopimus-alalla ja rautateillä. Yliopistoissa palkat nousevat tänä vuonna 1,9 prosenttia, josta yleiskorotuksen osuus on 1,45 prosenttia ja paikallisesti neuvoteltavan erän 0,45 prosenttia.

PERHEVAPAAT HUOMIOON

Perhevapaaudistus lisää palkallisten vanhempainvapaiden määrää. Muutokset on huomioitava myös työehtosopimusten teksteissä. Esimerkiksi yliopistojen tessissä ei-synnyttäneen vanhemman palkallinen vanhempainvapaa on jatkossa 32 arkipäivää. Tähän saakka se on ollut kuusi päivää. Valtion sopimuksessa toisen vanhemman palkallinen vanhempainvapaa nousi kuudesta päivästä 18 päivään.

JÄRJESTÖJEN RIVIT HAJALLA

Kunta- ja hyvinvointialan neuvottelut ovat jumiutuneet paitsi työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen erimielisyyksiin myös palkansaajajärjestöjen keskinäiseen köydenvetoon. JHL, Jyty ja Juko ovat löytäneet yhteisen sävelen, kun taas Tehyn ja Superin muodostama Sote ry sooloilee ja uhkaa joukko-irtisanoutumisilla. Jotta kunta-alan palkkakehitys ja henkilöstön saatavuus voidaan turvata myös jatkossa, tarvitaan valtiota apuun.

Päivi Niemi-Laine

Julkisten ja hyvinvointialojen liiton
puheenjohtaja

TÄMÄ NEUVOTTELUKIERROS on ollut repivä ja raskas kuin Raatteen tie. JHL on tehnyt useita ehdotuksia tilanteen ratkaisemiseksi. Aina hyväkään yritys ei ole tuottanut tulosta, vaan on jouduttu turvautumaan painostuskeinoihin. Peli ei ole kuitenkaan pelattu: kunta- ja hyvinvointialan neuvottelu ja sovittelu jatkuvat, kunnes lopputulos on kaikkien osapuolten hyväksyttävissä.

LUE LISÄÄ

jhl.fi/sopimusneuvottelut

eWertti Nettikassa

Sähköinen asiointi, jonka kautta voit lähettää hakemukset liitteineen ja tarkastella omia tietoja.

Hakemusliitteet

Liitteiden lähetyksessä suojatusti ilman kirjautumista.

Päivärahakaskuri

Voit laskea arvon ansiopäivärahan suuruudesta.

eEmeli Puhelinkassa

Numerosta 010 190 300 tietoa käsittelytilanteesta ja päivärahasta, lisäksi päivärahan hakeminen 24/7.

Valmiina kesään

Olemme koonneet nettisivuillemme kesäajan päivärahan hakuun liittyviä ohjeita ja esimerkkejä erityisesti koulunkäynninohjaajia ja koulunkäyntiavustajia varten.

Ohjeet koskevat myös esimerkiksi tuntiopettajia ja muita ammattiryhmiä, joiden työnteko ja palkanmaksu keskeytyvät oppilaitoksen vuotuisten toiminta-aikojen johdosta.

Työsuhde päättyy tai työnteko ja palkanmaksu keskeytyvät kesäksi

Päivärahan saaminen edellyttää aina sitä, että työnhakusi on voimassa TE-toimistossa. Muista siis ilmoittautua työnhakijaksi aina ensin TE-toimistoon tai varmistaa, että työnhakusi on voimassa.

Päivärahan hakemiseen ja palkkatulojen sovittelemiseen on vaikutusta sillä, onko työttömyyttä edeltänyt työsuhde ollut kokoaikainen vai osa-aikainen.

Jos jätät kesän ajaksi työttömäksi tai lomautetuksi **koko-aikatyöstä**, voit hakea päivärahaa aikaisintaan kahden viikon kuluttua työttömyyden alkamisesta. Jos työsuhteesi on voimassa, toimita myös lomautusilmoitus tai työ-sopimus, josta palkanmaksun keskeytys käy ilmi.

Jos olet tehnyt **osa-aikatyötä** ja hakenut päivärahaa työssä ollessasi, jatka päivärahan hakemista normaalin hakurytmiä mukaisesti myös kesän ajan. Jos jätät työttömäksi osa-aikatyöstä etkä ole aiemmin hakenut päivärahaa, suosittelemme täyttämään ensimmäisen hakemuksen koko kuukaudelle.

Vuosiloma-ajan palkka, lomakorvaus ja lomarahat

Vuosiloman vaikutus päivärahaoikeuteen riippuu siitä, maksetaanko vuosilomapalkkaa osa-aikatyön vai koko-aikatyön perusteella. Työsuhteen muodosta riippuu myös se, sovitellaanko lomarahat ja lomakorvaus päivärahan kanssa.

Osa-aikatyöntekijän kohdalla lomarahat ja lomakorvaus sovitellaan päivärahan kanssa siinä sovitte-lujaksossa, jonka aikana rahat maksetaan, vaikka hakija olisikin maksupäivän aikaan kokonaan työtön tai lomautettu.

Kokoaikatyöntekijän tulee ilmoittaa päivärahahakemuksessa lomapäivät. Päivärahaa ei makseta lainkaan lomapäivien ajalta. Lomarahaa ja lomakorvausta ei huomioida päivärahan sovitte-luksessa.

Jos päivärahan hakemiseen liittyvät asiat mietittyvät, kannattaa tutustua ohjeisiin ja esimerkkitalanteisiin osoit-teessa tyottomyyskassa.jhl.fi/ohjepankki/hakuohjeet.

Valtakirja asiointiin työttömyyskassan kanssa

Työttömyyskassa ei voi ilman valtuutusta antaa jäsenistään mitään tietoja henkilölle, jolla ei lain mukaan niihin ole oikeutta. Jos haluat valtuuttaa toisen henkilön asioimaan puolestasi, kassan nettisivuilta löydät valmiin valtakirja-pohjan ja ohjeet täytetyn valtakirjan toimittamiseen kassalle seuraavasta osoitteesta: tyottomyyskassa.jhl.fi/ohjepankki/valtakirjalla-asiointi.

eEmeli Puhelinkassa päivystää kellon ympäri numerossa 010 190 300 ja henkilökohtaisesti maanantai-torstai klo 9-12.

eEmelissä saat ohjeita, voit tehdä kokonaan työttömän jatko-hakemuksen sekä tiedustella maksupäivää ja käsittelytilannetta.

(Hinta kiinteästä verkosta soittaessa paikallisverkkomaksu ja matkapuhelinverkosta soittaessa oman operaattorin hinnoittelun mukaan)

Nettisivujen **Chat-palvelu** on avoinna maanantaista perjantaihin klo 9-14.

Julkisten ja hyvinvointialojen työttömyyskassa
Postiosoite: PL 100, 00531 Helsinki
Sähköposti: tkassa@jhlkassa.fi

MINÄ

Leikkijän luottotyyppi

Helsingissä on satoja leikkipuistoja ja koulunpihoja, joissa lapset saavat temmeltää turvallisesti mielin. Lars-Peter Bäckström nimittäin on huolehtinut, että niiden leikkivälineet ovat kunnossa.

teksti Samuli Launonen kuva Esko Jämsä

LARS-PETER
BÄCKSTRÖM
syntynyt 1963

KOTIPAIKKA
Vantaa

KOULUTUS
IV-asentaja/
tarkastaja

AMMATTI
leikkiväline-
tarkastaja

TYÖNANTAJA
Helsingin kaupunki/
Stara Oy

20
km
työmatka

9
vuotta
leikkiväline-
tarkastajana

2
kissaa

8
vuotta Espoon
kaupungilla

1
kuppi kuumaa
kahvia
päivässä

– Kymmenen vuoden
päästä leikkipuistot
näyttävät erilaisilta
kuin nyt.

12
matkustettua
maata

5
lastenlasta

7
lasta

MILLAINEN ON TULEVAISUUDEN
LEIKKIPUISTO? Lue juttu:
motiivilehti.fi

KLIKKAA OSTOKSILLE [JHL.FI/JHLSHOP](https://jhl.fi/jhlshop)

**Toukokuun 1.–31.
jäsenistön verkkokaupassa
kaikki tuotteet
20 % alennuksella.**

Alennukset merkitty valmiiksi.

[JHL.FI/JHLSHOP](https://jhl.fi/jhlshop)

Kaikkien toimitusten kiinteä toimitus- ja kuljetusmaksu on 5,00 euroa.

Arjen sankarit

JHL:läiset Tuija Rahkala ja Inka Serpola ovat työssä käyviä omaishoitajia. Mikä on sen hinta? Entä kuinka omaishoitajien taakkaa voisi keventää?

teksti Ulla Puustinen kuvat Esko Jämsä

Kun oululainen **Tuija Rahkala**, 39, letittää mummonsaa **Saara Kaiteran**, 96, hiuksia, on katseessa hellyyttä. Mutta on siinä suruakin. Surua siitä, että hän ei ole enää se pieni tyttö, joka vietti kesät isoäitinsä hoivissa Puumalassa, vaan on kasvanut itse isoksi ja huolehtii vuorostaan mummosta.

- Menetin tavallaan mummon, kun ryhdyin hänen omaishoitajakseen.

Rahkala työskentelee hoitajana Oulun yliopistollisen sairaalan kehitysvammahuollossa, tarkemmin sanottuna Vaativien erityispalveluiden osaamiskeskuksessa Konstissa.

- Kolmivuorotyön, perhe-elämän ja omaishoidon yhdistäminen vaatii aikamoista venymistä, hän myöntää.

Hamaan hautaan asti

Mummon omaishoitajuus lankesi Rahkalalle, koska hän on tämän ainoa Oulussa asuva omainen. Nyt väliaikaiseksi tarkoitettua arjessa auttamista on kestänyt yli yhdeksän vuotta.

Oulun kanssa tehdyn omaishoitosopimuksen mukaan Rahkala huolehtii mummonsaa lääkähoidosta, kauppa-asioista, ruokahuollosta sekä lääkkärissä käyttämisestä. Hän valmistaa ruokaa pakkaseen ja huolehtii, että kaikki on käden ulottuvilla, jotta Kaitera pärjää kotona.

- Mummo ei halua jäädä "hoitovelkaiseksi". Änkkäpääsavolaisena hän haluaa rajata käyntien määrää, mutta hän tarvitsee runsaasti apua, koska liikkuminen ei lonkkasäryn takia oikein onnistu.

Kaupungin palvelusetelillä hankittu yksityinen kotihoito tekee aamuisin 20 minuutin pikäkäynnin mummon luona. Rahkalan jaksamisen tukena aloitti tänä keväänä perhehoitaja, joka käy auttamassa Kaiteraa pari kolme tuntia kerrallaan muutaman kerran kuussa.

- Näillä mennään hamaan hautaan asti, sanoo Rahkala.

Koskettaa lähes jokaista

Omaishoito on samaan aikaan hyvin henkilökohtaista ja äärimmäisen poliittista. Lisäksi se

koskettaa lähes jokaista jossain elämänvaiheessa - joko hoitajana tai hoidettavana.

Vaikka päätös ryhtyä omaishoitajaksi on jokaisen oma, sen raamit määrittelee yhteiskunta. Eriytyisen haastava on työssä käyvän omaishoitajan asema, sillä se riippuu lainsäädännöstä, asuinkunnan linjauksista ja työnantajan hyvästä tahdosta ja joustavuudesta.

Tampereen yliopiston sosiaali- ja terveysalan professorin **Laura Kalliomaa-Puhan** mielestä omaishoitajilla on oltava mahdollisuus jatkaa työssäkäyntiä.

- Suurin osa heistä haluaa jatkaa. Se virkistää ja voimaannuttaa ja auttaa pitämään kiinni omasta ammattitaidosta, hän perustelee.

Koska omaishoito on edelleen pääsääntöisesti naisten vastuulla, on kyse myös tasa-arvosta.

- Omaishoidosta maksettava palkkio ei vastaa palkkaa. Siksi omaishoidon ja työn yhdistäminen takaa naisille paremman toimeentulon ja myöhemmin eläketurvan kuin pelkkä omaishoito, Kalliomaa-Puha huomauttaa.

Hän peräänkuuluttaa laajemminkin tasa-arvon huomioon ottamista omaishoitoa kehitettäessä.

- Vähävarainen omaishoitaja ei voi pitää kaikkia lain suomia vapaita, koska lyhytaikaista korotettua erityishoivarahaa maksetaan vain lapsista, ei esimerkiksi ikääntyneiden omaisten hoivasta.

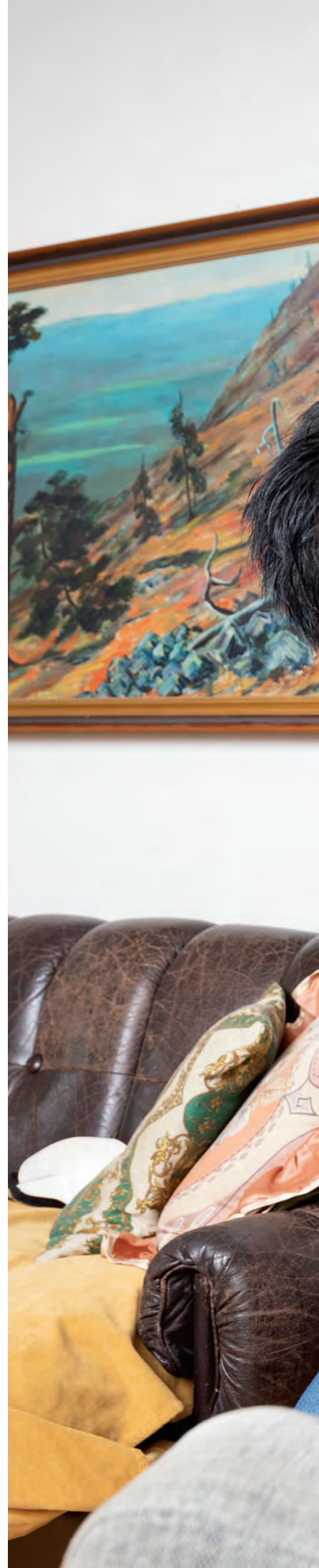
Oulussa joustot käytössä

Tuija Rahkalan onneksi hänen työpaikallaan on oltu valmiita joustamaan, jotta työn, perheen ja omaishoidon yhdistäminen onnistuu.

- Taisin unohtaa mainita, että kuviossa on neljäskin palikka. Myös mieheni tekee kolme vuoroa sairaanhoitajana.

Näin perheen arki rakentuu: Miehen työ painottuu iltoihin ja öihin, ja hänellä on vapaat viikonloput. Tuija Rahkala puolestaan tekee enimmäkseen aamuja ja viikonloppuja ja lisäksi öitä silloin, kun mies on kotona 8- ja 5-vuotiaiden lasten kanssa.

- Lapset ovat unihaasteisia, eivätkä sopeutuneet vuoropäiväkotiin. Välillä tein lyhennettyä työ-

*– Menetin mummon,
kun ryhdyin hänen
omaishoitajakseen.*

OULULAINEN Tuija Rahkala on toiminut mummonsaa Saara Kaiteran omaishoitajana yhdeksän vuotta oman työnsä ohessa.

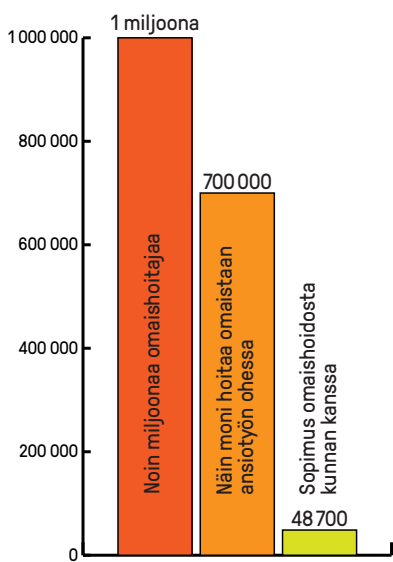
ESPOOLAINEN Inka Serpola on kahden erityislapsen äiti. Lisäksi hän toimii varhaiskasvatuksen lastenhoitajana ja varapääluottamusmiehenä.

– Poika toivoi, että joku tappaisi hänet. Romahdin ja jäin kuukauden sairauslomalle.

OMAISHOITAJIEN MÄÄRÄ 2020

Lähde: Omaishoitajaliitto

aikaa, jotta arki saatiin luistamaan, Rahkala kertoo.

Kun mummo on sairastunut akuutisti, Rahkala on turvautunut omaishoitajan hoitovapaaseen tai hyödyntänyt työaikapankkiin kertyneitä saldo-tunteja.

- Työsopimuslain takaamaa tilapäistä poissaoloa pakottavasta syystä käytiin, kun hän sai pyörtymiskohtauksia ja piti viedä päivystykseen.

Professori Kalliomaa-Puhan mielestä jousto-elementtejä on, mutta tietoa niistä on niukasti tarjolla. Samaa mieltä on Rahkala.

Kumpikin toivottaa tervetulleeksi elokuussa 2022 voimaan tulevan viiden päivän vuotuisen omaishoitovapaan. Se on palkaton, mutta työntekijäjärjestöjen tavoitteena on saada se ennen pitkää palkalliseksi kuten alle 10-vuotiaan sairaan lapsen hoito.

- On harmi, että uuden omaishoitovapaan käyttö on rajattu vain lähiomaiseen, sanoo Kalliomaa-Puha.

Omaisella tarkoitetaan lain mukaan työntekijän lasta, vanhempaa, avio- tai avopuolisoa sekä työntekijän kanssa rekisteröidyssä parisuhteessa olevaa.

Muihin Pohjoismaihin verrattuna Suomi on muutenkin jälkijunassa. Esimerkiksi Ruotsissa on sadan päivän saattohoitovapaa, jonka aikana kuolevan läheisen takia työstä poissa olevalle maksetaan 80 prosenttia palkasta. ”Läheisrahan” maksetaan sairausvakuutuskassa, ja saattohoidettava voi itse määrittellä, kenelle raha maksetaan.

Hyviä ja huonoja hetkiä

Teille on myönnetty pitkäaikaissairaalan lapsen vammaistuki.

Espoolainen **Inka Serpola**, 46, muistaa sen hetken, kun puhelin soi, ja Kelan virkailija kertoi myönteisen päätöksen.

- Olin Hämeenlinnan väylällä matkalla lasten kanssa mökille. Silloin teki mieli kiljua riemusta.

Serpola on kahden erityislapsen, nykyään jo 20- ja 15-vuotiaiden poikien, äiti ja käytännössä yksinhuoltaja. Lisäksi hän on varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja ay-aktiivi.

Serpola ei ole tehnyt kotikuntansa Espoon kanssa omaishoitosopimusta. Hän on kuin ne yli 700 000 suomalaista, jotka huolehtivat läheisistään ansiotyön ohella ilman rahakorvausta.

Omaishoitovastuuta Serpola on kantanut pojistaan koko näiden eliniän. Noihin vuosiin mahtuu paljon hyviä hetkiä, kuten se Hämeenlinnan väylällä, mutta myös kyyneliä, epätoivoa ja väsymystä.

- Kunpa tuolloin joku olisi sanonut: te selviätte. Pohjakosketus tapahtui nuorimman pojan terapiavastaanotolla toukokuussa 2017. Tämä oli vasta kymmenvuotias, kun hän lausui sanat, joita yksikään vanhempi ei halua kuulla.

Äiti, kunpa joku tappaisi minut.

Silloin Serpola romahti ja jäi kuukaudeksi sairauslomalle.

Ensin pojat, sitten työ

Arki kahden erityislapsen äitinä on palapeliä, joka kootaan joka päivä uudestaan. Serpolalle pojat

tulevat ensin, mutta myös työ Kaukalahden päiväkodissa on tärkeä.

- Olen työorientoitunut ihminen. Jos minulta menee kyky tehdä työtä, ollaan tosi syvällä. Lisäksi on käytännön välttämättömyys, että tietty määrä rahaa on palkkapäivänä tilillä.

Ay-luottamustoimien hoitoon Serpola saa käyttää noin puolet työajastaan. Muun ajan hän on lastenhoitajan varahenkilö ja menee ryhmään, jossa on kulloinkin hoitajavajetta.

- Järjestely on ollut voimassa pari vuotta, ja ollut toimiva niin työyhteisölle kuin minulle.

Joustoja Serpola on tarvinnut lastensa lääkäri-, tutkimus- ja terapiakäynteihin.

Esikoisen pituuskasvu tyrehtyi alle 2-vuotiaana. Tutkimuksissa selvisi, että syy on kasvuhormonin vajaatuotanto. Niinpä lähilähtöajan koulutuksen saanut äiti piikitti poikaansa kasvuhormonia, kunnes tämä täytti 17.

Lisäksi pojalla oli vauvasta lähtien vaikea ruoka-aineallergia. 5-vuotiaana hänellä diagnosoitiin myös ADHD.

Kuopuksen synnyttyä Serpola uumoili, että tuskinpa pikkuvetikään ihan helppo tapaus on. Arvaus osui oikeaan.

- Hän kehittyi, oli fiksu ja näppärä, mutta koulussa alkoi ilmetä käytös- ja muita ongelmia. Tutkimusten jälkeen diagnosoiksi varmentui laaja-alainen autisminkirjo.

Tunnepuolen soaioittaminen tuottaa pojalle vaikeuksia, ja se johti raakaan fyysiseen ja henkiseen kiusaamiseen koulussa. Lisäksi hän sai alkuun vääränlaista terapiaa. Tilanne kärjistyi, ja pahimmillaan poika toivoi kuolemaa.

Yksilölliset tarpeet huomioitava

Inka Serpola on tyytyväinen työnantajansa, päiväkodin johtajaan ja työyhteisöön, sillä tarpeen tullen hän on voinut järjestellä työaikoja poikien lääkäri- ja terapiakäyntien takia.

- Enempää en voisi pyytää.

Sen sijaan hän toivoo, että erityislapsen vanhemmat eivät joutuisi niin verissä päin taistelemaan lapsille lain mukaan kuuluvista oikeuksista.

- Omaishoitajan on tunnettava oikeudet tosi tarkkaan, sillä kukaan viranomainen ei vahingossaakaan neuvo. On kuluttavaa elää epävarmuudessa ja selvittää, mihin lapsella on oikeus ja sitten vahtia, toteutuuko se.

Myös Tuija Rahkala kiittää työnantajansa ja työ-kavereitaan siitä, että työn ja omaishoidon yhteensovittaminen luonnistuu.

- Meitä on pieni porukka. Kerromme aika avoimesti perhetilanteistamme ja joustamme puolin ja toisin, kun tilanne sitä vaatii.

Yhteiskunnalta Rahkala sen sijaan toivoo yksilölliset tarpeet huomioivia ratkaisuja. Hänen mielestään työntekijöillä tulisi olla subjektiivinen oikeus lyhennettyyn työaikaan.

- Jos henkilö katsoo tulevaisuutta toimeen 75 prosentin palkalla, hänen tulisi voida tehdä lyhyempää päivää ja käyttää se aika johonkin muuhun.

Rahkala muistuttaa, että omaishoitajuus on jokaiselle yksilöllistä. Myös hoidettavien tarpeet poikkeavat toisistaan, ja se pitäisi huomioida.

– Olen kahden tullen välissä.

- Ei voi mennä samalla kaavalla. Esimerkiksi mummo haluaa silloin tällöin kirkkoon tai sotilasmessuun, mutta saattopalvelua ei ole saatu järjestymään.

Vammaispalvelun kyyti ei onnistunut silloinkaan, kun isoäiti piti viedä kipeytyneen lonkan takia kerran kuussa piikille. Sen sijaan Rahkalan oli otettava puolikas päivä vapaata töistä.

Kun sydäntä raastaa

Työssä käyvänä omaishoitajana Tuija Rahkala on joutunut tinkimään omasta ja perheen yhteisestä ajasta. Myös pari vuotta sitten aloitetut sosionomin AMK-opinnot ovat viivästyneet.

Eniten häntä raastaa se, että omat lapset eivät ole aina saaneet hänen jakamatonta huomiotaan.

- Taasko mennään mummolle, he saattavat kysyä. Olen kahden tullen välissä, kun yritän järjestää kahdenkeskistä aikaa lapsille ja arkiapua ja yhteisiä rupatteluhetkiä mummolle.

Entä Inka Serpola? Juuri nyt hän elää aikuisikänsä seesteisintä vaihetta.

- Pojat voivat hyvin, ja heistä on kasvamassa työhön ja opintoihin kykeneviä onnellisia aikuisia. On minun vuoroni opiskella ja tehdä uraa, hän sanoo.

Kunnes tulee se päivä, jolloin Serpolan yli seitsemänkymppiset vanhemmat tarvitsevat apua arkeensa. Silloin käynnistyy omaishoitourakka 2.0. □

Monta keinoja joustaa

JOKA KOLMAS työssä käyvä pitää huolta läheisistään ansiotyön ohessa. Se tarkoittaa noin 700 000 palkansaajaa.

ANSIOTYÖN JA OMAISHOIDON onnistunut yhteensovitus edellyttää joustoja ja erityisjärjestelyjä sekä työpaikalla että yksityiselämässä.

OMAISHOITAJAN ON voitava hyödyntää työaika- ja työsopimuslakien tarjoamia vaihtoehtoja erimittaisiin poissaoljaksoihin ja työajan joustoihin.

TYÖAIKAJOUSTOJA ovat muun muassa liukuva tai lyhennetty työaika, osittainen hoitovapaa, omaishoitajan hoitovapaa (elokuusta 2022 lähtien), säästövapaa, vuorotteluvapaa, työaikapankki ja osa-aikaeläke.

MYÖS HOIDETTAVAN on saatava kotiin riittävät ja hänen tarpeitaan vastaavat palvelut, jotta omaishoitaja voi osallistua työelämään.

TULEVAISUUDESSA omaishoitoystävällinen työkuultuuri on rekrytointivaltti työnantajille, sillä väestön ikääntymisen takia omaishoidon tarve lisääntyy.

Lähde: Omaishoitajaliitto

Ota kohtalo haltuusi.

Aikakausmediat ovat pullollaan osaamista, joka auttaa onnistumaan. Siksi niitä luetaan.

AIKAKAUSMEDIA

Milloin koulunkäynnin-ohjaajalla on oikeus oppilaan kiinnipitoon?

Tarja Terävä, lakimies
oikeudellinen toimialue
tarja.terava@jhl.fi

Kiinnipitäminen on viimeinen keino turvallisuuden takaamiseksi. Koulussa vain opettaja ja rehtori saavat turvautua voimakeinoihin.

TOISLUOKKALAINEN JOUTUI kiinnipitojen kohteeksi toistuvasti lyhyen ajan sisällä koululla ja iltapäiväkerhossa.

Lasta oli muun muassa pidetty maassa painopeiton alla siten, että yksi ohjaaja oli istunut lapsen päällä ja toinen pidellyt jalkoja.

Lapsen vanhempi kanteli asiasta. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies **Pasi Pölönen** antoi 12.11.2021 ratkaisun EOAK/3176/2020 kiinnipitotilanteista koululla.

Ratkaisussa käsitellään voimankäyttöä, vanhempien ennalta annetun suostumuksen merkitystä ja oppilaalle annettavaa tukea perusopetuksessa. Voimakeinojen käyttö merkitsee vakavaa puuttamista perustuslain turvaamaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Tähän oikeuteen ei saa puuttua mielivaltaisesti eikä ilman laissa säädettyä perustetta.

Perusopetuslaissa opettajalla ja rehtorilla on oikeus voimakeinojen käyttöön vain, kun oppilas poistetaan luokahuoneesta tai oppilaalta otetaan haltuun aine tai esine.

Muussa tilanteessa kiinnipito ja perusoikeuksien rajoittaminen voivat tulla kyseeseen ainoastaan rikoslain mukaisena hätävarjeluna tai pakkotilassa silloin, kun vähemmän rajoittavat toimet eivät tule kysymykseen.

KIINNIPITÄMINEN ON VIIMESIJAINEN keino turvallisuuden takaamiseksi ja oppilaan rauhoittamiseksi, oikeusasiamies painottaa. Hän toteaa, että ”kiinnipitämisen on oltava joka tapauksessa luonteeltaan lähinnä hoidollista sekä kokonaisuutena arvioiden puolestattavaa, kun otetaan huomioon lapsen käyttäytyminen ja kokonaistilanne”.

Rajoittaa ei saa enempää tai kauemmin kuin on välttämätöntä. Painopeittoa voidaan käyttää ainoastaan terapeuttisena ja rauhoittavana välineenä, koska perusopetuslaki ei salli voimankäyttövälineitä. Kurinpitovalta on perusopetuslaissa annettu vain opettajille ja rehtorille, ei kouluavustajille tai -ohjaajille. ”Jos voimakeinoja käyttää tai kiinnipitoihin turvautuu koulunkäynninohjaaja, menettelyä ei voida missään tilanteessa arvioida perusopetuslain mukaan”, ratkaisussa todetaan. Kiinnipitoja arvioidaan siis rikoslain perusteella, jolloin kyse voi olla hätävarjelusta tai pahoinpitelystä.

Tapauksessa lapsen vanhempien kanssa oli etukäteen sovittu tiettyjen rajoitustoimenpiteiden käytöstä. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies toteaa, että ”vaikka henkilön oma suostumus ei oikeuta rajoittamaan hänen perusoikeuksiaan, voi se olla yksi tekijä arvioitaessa sitä, miksi asiassa on käytetty kiinnipitoa”.

Kun suostumusta hankitaan, on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että suostumus on aidosti vapaaehtoinen ja riittävän täsmällinen sekä siihen, että suostumuksen antaja ymmärtää sen merkityksen. Lapsella on oikeus ilmaista oma näkemyksensä ja saada se huomioituksi ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies toteaa, ettei voi pitää hyväksyttävänä, että oikeutus oppilaan kiinnipitoihin ja käytettyihin menetelmiin johdetaan huoltajan antamasta suostuksesta.

APULAIISOIKEUSASIAMIES KOROSTAA, että heti tarpeen ilmetessä on tärkeää antaa oppilaalle riittävä tuki oppimiseen ja koulunkäyntiin. Hän huomauttaa, ettei koulu voi toistuvasti käyttää kurinpitokeinoja tai kiinnipitoa järjestyksen ylläpitämiseen silloin kun lapsen käytökseen koulussa vaikuttaa hänen terveydentilansa tai muun tuen tarpeensa.

Lapsella on oikeus oppimisen ja koulunkäynnin tukeen sekä hyvinvoinnilleen välttämättömään suojeluun ja huolenpitoon. Kaikkia oppilaita tulee suojella aggressio- ja konfliktitilanteilta, ja koulun on löydettävä keinot tukea oppilasta niin, ettei tilanteisiin toistuvasti ajauduta. □

Kysy

Askarruttaako mieltäsi jokin työelämään liittyvä kysymys? Lähetä se osoitteeseen motiivi-lehti@jhl.fi. Välitämme sen eteenpäin.

Lue lisää

oikeusasiamies.fi/ea/ea-3176-2021 → ratkaisut

På svenska

Läs lagkolumnen på motiivilehti.fi/sv/fr.o.m.11.5

Motiv

VAD HAR DU FÖR MÅL INOM MUSIKEN?

I sommar släpper jag fyra nya låtar via Spotify och Apple Music. Jag hoppas folk hittar dem och att de speglar min positiva livsyn. Det är viktigt för mig att hjälpa unga utvecklas musikaliskt.

BESKRIV DITT FÖRSTA INTRYCK AV FINLAND!

Jag tog tåget från Helsingfors till Vasa och försökte tala med min bänkgranne under resan, men fick inget gensvar. Jag blir fortfarande förundrad över hur inbundna finländarna är.

VILKA ÄR DINA MUSIKALISKA FÖREBILDER?

Jag har tagit intryck av allt från rumba till flamenco och bossanova. Mest lyssnar jag på indiefolk och rock, bland andra Bon Iver. Min största idol är Pearl Jam.

1 000 låtuppslag

text Marina Wiik foto Linus Lindholm

DET GÅR inte en dag utan att jag spelar eller sjunger. Tidigare var jag rädd för att störa mina grannar, sedan fick jag höra att de brukar sitta på balkongerna och lyssna. Musiken hjälper mig kanalisera känslor och stå i förbindelse med omvärlden.

Jag började ta lektioner i klassisk musik som nioåring i min hemstad San Salvador. Det var min pappas idé och jag var inte alls intresserad. Jag hade till och med sönder min första gitarr. När jag märkte att det var lätt för mig att spela olika instrument tänkte jag om.

Som femtonårig började jag spela i band och snöade in mig på hårdrock och grunge. I dag är min egen musik en mix av indierock och latinska rytmer. I början av sommaren släpper jag nya låtar. Jag har över tusen halvfärdiga i telefonen.

JAG HAR gått i skola på engelska och studerat till lärare. Jag fick aldrig examen, utan började jobba under fjärde studieåret. En gång när jag körde hem blev jag påkörd bakifrån i rödljusen. Efter olyckan var jag i koma i tre månader. Samtidigt hittade läkarna en tumör i mitt huvud. De sa att jag har två år kvar att leva. Hela tillvaron ställdes på sin spets.

I stället för att gå på behandlingar tömde jag bankkontot och reste genom Syd- och Centralamerika. I Costa Rica blev jag bestulen på allt, inklusive kamera och minneskort. Men allt jag upplevt finns kvar inom mig.

Drygt två år efter min dödsdom var tumören borta. Jag tror att det hör ihop med mitt kulturella arv. Jag går alltid framåt och ger inte upp. I El Salvador finns ingen social välfärd. Det är upp till oss själva att göra något av våra liv.

I Nicaragua träffade jag en finsk tjej. Vi blev störtkära och gifte oss efter bara tre veckor. Vår dotter föddes 2015. Vi är inte tillsammans längre, men jag bor kvar i Vasa. Det är en lämpligt stor stad och jag har hittat min plats.

Jag uppträder med mitt band på restauranger och fester. Dessutom ger jag musiklektioner privat och i skolor. Speciellt brinner jag för att hjälpa barn som upplevs svåra att börja tro på sig själva. Musiken öppnar dörrar, både inåt och utåt. □

**LUIS "LITO"
CALDERON**
född 1979.

HEMORT
Vasa.

UTBILDNING
Skolgångsbiträde.

JOBB
Elevassistent och
musiklärare.

FAMILJ
Sexårig dotter,
flickvän.

HOBBYER
Komponera, läsa.

Lämpimästi tervetuloa!

Ammattiliitto JHL:ään on alkuvuonna liittynyt ennätysellisen paljon uusia jäseniä. Motiivi-lehti kiittää parhaasta liittovalinnasta. Käythän tutustumassa myös verkkolehtemme osoitteessa motiivilehti.fi.

Kyllä joku hoitaa.

1

AMMATTILIITTO JHL on talven ja kevään aikana näkynyt mediassa ja jäsenten työpaikoilla.

Liitto on ollut näyttävästi esillä uutisissa. Lisäksi näkyvyyttä on tuonut laaja ja monikanavainen *Kyllä joku hoitaa* -mainoskampanja.

2

KYLLÄ JOKU HOITAA -kampanjassa JHL nostaa suomalaisen hyvinvoinnin avaintekijät arvoiseensa asemaan.

Joka ikinen tukipalvelun ammattilainen on tärkeä linkki julkisten palvelujen ankkuriketjussa.

Nämä julkisten palvelujen varmistajat ja heidän tekemänsä työt ovat ankkuri, joita ilman Suomi-laiva joutuisi tuuliajolle.

3

TYÖEHTOSOPIMUSNEUVOTTELUISSA JHL on alkuvuonna korostanut, että palkan korotukset kuuluvat tasapuolisesti kaikille aloille. Eikä siten, että kovaaäänisimmät hyötyvät eniten.

Voit olla varma, että liittosi puolustaa jatkossakin reiluja työehtoja ja kunnollisia palkankorotuksia.

Kaikille ammattiryhmille!

Uutta lastensuojelijoille

JHL on julkaissut työn tueksi upouuden oppaan lastensuojelualan ammattilaisille. Se tarjoaa paljon hyötytietoa myös alan opintoja suunnitteleville sekä yleisesti lastensuojelun kysymyksistä kiinnostuneille.

Opas käy läpi keskeisimpiä lastensuojelulain kohtia sekä niihin liittyviä työprosesseja. Mukana on myös kuvauksia lastensuojelun arjesta ammattilaisten sekä kokemusasiantuntijan näkökulmasta.

Ammatillista tukea ja neuvoja löytyy oppaasta kattavasti. Palvelusuhteen ehdot -osio käsittelee työsuhteeseen liittyviä asioita, aina työsopimuksen solmimisesta sen päättämiseen asti. Oppaassa kerrotaan myös, millaisissa tilanteissa on hyvä kääntyä luottamushenkilön tai liiton puoleen.

Lataa opas itsellesi: aineistopankki.jhl.fi

366 000

KUUKAUSIPALKKAISIA KUNTATÖISSÄ

Kuntasektorilla oli 366 000 kokoaikaista kuukausipalkkaista palkansaajaa vuonna 2021.

Tuntipalkkaisia palkansaajia oli 4 650, mikä on vain puolet vuoden 2014 määrästä.

Palkkatilastoissa ja niiden rakenteessa nähdään tulevana vuosina merkittäviä muutoksia, kun palkansaajia siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa.

Lähde: Tilastokeskus

Fanfaari avustajille

HENKILÖKOHTAISEN AVUN PARAATISSA on koronatauon jälkeen oiva mahdollisuus lausua kiitokset tärkeälle ammattiryhmälle. Apuvälinemessut järjestetään toukokuussa Helsingissä. Samassa yhteydessä juhlustetaan henkilökohtaisten avustajien työtä.

Henkilökohtaiset avustajat mahdollistavat tuhansille vammaisille ihmisille itsenäisen elämän. He ovat työhönsä sitoutuneita ja tekevät arvokasta työtänsä taidolla ja sydämellä.

Työ on vaativaa, ja turhan usein ulkopuolisille huomaamatonta ja tuntematonta. Monelle vammaiselle avustajien tekemä työ on kuitenkin elintärkeää ja luo pohjan kotona asumiselle. Henkilökohtainen apu varmistaa vammaisen henkilön pysymisen yhteiskunnan täysivaltaisena jäsenenä.

HAP-paraatissa pääset tutustumaan avustajien konkreettiseen työhön. Luvassa on myös musiikkia sekä henkilökohtaisten avustajien

ja työnantajien puheenvuoroja. Henkilökohtaisen avun käyttäjä **Jari Mönkkönen** kertoo, mitä apu hänelle merkitsee. Ministeri **Aki Lindén** pohtii henkilökohtaisen avun tulevaisuuden näkymiä. Tilaisuuden paraatimestarina toimii JHL:n **Matti Mamia**.

Tule mukaan tapahtumaan 12.5. klo 16 alkaen Helsingin Messukeskukseen!

JHL.fi-sivulla on jälleen monipuolisia ja ajankohtaisia blogikirjoituksia!

JHL Apuväline-messuilla...

Nyt pääsee taas messuille! Ensin JHL on mukana Apuvälinemessuilla 11.-13.5. Helsingin Messukeskuksessa. Tapahtuma kokoaa yhteen niin kuntoutuksen kuin terveys- ja sosiaalialan ammattilaiset sekä apuvälineiden käyttäjät. apuväline.expomark.fi

..ja Gastrossa

Parin vuoden pakollisen tauon jälkeen JHL on mukana Gastro-messuilla. Tapahtuma on avoin kaikille alan ammattilaisille ja opiskelijoille. Tule tapaamaan oman liittosi ihmisiä, nähdään siis 18.-20.5. Helsingin Messukeskuksessa! gastro.messukeskus.com

Onnea valmistuja!

JHL juhlistaa tänä keväänä ammattiin valmistuvia jäseniään valmistujais-tapahtuman merkeissä. Etänä järjestettävässä tilaisuudessa 1.6. klo 18 alkaen on esiintymässä esimerkiksi Younghearted. Seuraa myös alueiden oheis-tapahtumia! jhl.fi

KYSY IHMEESSÄ

Mikä ihmeen työsopimus?

KYSYMYKS: Aloitan elämäni ensimmäisessä kesätyöpaikassa. Mitä minun on muistettava, kun teen työsopimusta?

VASTAUS: Onneksi olkoon, olet saanut kesätyön ja polkusi työelämässä alkaa! Ensinnäkin kannattaa muistaa, että työsopimus on syytä tehdä kirjallisesti. Suullisetkin sopimukset ovat laillisia mutta sopimusta riitautettaessa on vaikea esittää vedenpitävää näyttöä siitä, mistä on suullisesti sovittu.

Kun saat työnantajalta työsopimuksen allekirjoittamista varten, tutustu siihen huolella. Jos et ymmärrä kaikkea, pyydä työnantajaa selvittämään asiaa. Tarvittaessa voit myös keskustella työpaikan luottamusmiehen kanssa työsopimuksen yksityiskohdista ennen allekirjoittamista.

Työsopimuksesta pitää ilmetä ainakin seuraavat seikat:

- **työtehtävät**, eli luettelo siitä, mitä tehtäviä työhösi pääpiirteissään kuuluu.
- **toimipaikka**, eli työskenteletkö yhdessä vai useammassa paikassa.
- **työaika**, eli milloin työsi alkaa ja päättyy. Selvitä myös ruokatunnin pituus sekä muut mahdolliset tauot.
- **palkka ja muut edut**. Palkka on yleensä kiinteä kuukausipalkka tai tuntipalkka.
- **sovellettava työehtosopimus**. Tes-taulukosta voit tarkistaa, että sinulle luvattu kuukausipalkka on vähintään alan minimi.

On hyvä keskustella myös siitä, miten työpaikalla menetellään, jos yhtäkkiä sairastut. Joillain työpaikoilla voi olla sairauden takia poissa joitain päiviä omalla ilmoituksella, toisilla vaaditaan lääkärintodistus.

Kysy ihmeessä

Lähetä kysymyksesi Motiivi-lehdelle osoitteeseen motiivi-lehti@jhl.fi.

Egna föreningar för vårdpersonal

Välfrädsområdena tar över många av kommunernas uppgifter. Det påverkar också JHL:s föreningsstruktur.

text Marina Wiik illustration Anita Polkutie

Den största reformen under hela JHL:s existens. Så beskriver organisationschef **Nina Heikkilä** införandet av de nya välfrädsområdena.

När arbetet inom social- och hälsovården samt räddningsväsendet omorganiseras, påverkas nästan hälften av JHL:s 500 föreningar. Många mister medlemmar och en del föreningar upphör helt.

- Om vi lyckas navigera klokt får vi fler medlemmar, om vi misslyckas kan de söka sig bort i stället.

Heikkilä koordinerar JHL:s arbete för att trygga medlemmarnas arbetsplatser och intressebevakning vid övergången till välfrädsområdena.

För att det ska vara möjligt, måste medlemmarna tillhöra en förening som har rätt att förhandla med den nya arbetsgivaren.

- Utgångspunkten är att när verksamhetsmiljön förändras, måste också förbundet förändras.

Teknisk överföring dröjer

De 21 välfrädsområdena är olika stora och har olika specialbehov. I vissa delar av landet börjar reformarbetet från noll medan andra redan nu har samordnat social- och hälsovårdstjänsterna.

Vasa sjukvårdsdistrikt omvandlades i början av det här året till samkommunen för Österbottens välfrädsområde. En stor del av stödtjänsterna i området sköts sedan länge via in house-bolag.

Inom Österbottens välfrädsområde och på många andra håll har man fastnat för att ansluta medlemmarna till sjukvårdsdistriktets tidigare JHL-förening. Ett annat alternativ hade varit att grunda en helt ny förening för dem som byter arbetsgivare.

Regionkontoren hjälper föreningarna tackla de utmaningar som vårdreformen medför. I Österbotten har förtroendemän sökt gemensamma lösningar bland annat genom månatliga träffar. Regionkontoret och föreningarna har också skickat ut medlemsbrev om förändringar inom vårdsektorn.

Margot Nyroos, sakkunnig för regional verksamhet, säger att de flesta som börjat jobba för samkommunen förstått poängen med att byta förening. Arbetet med att lotsa välfrädsområdets blivande arbetstagare in i rätt JHL-förening pågår.

Processen har bromsats upp av att blanketter om bland annat föreningsbyte fastnat hos samkommunens löneräkning. Uppgifterna har därför inte kunnat uppdateras i JHL:s medlemsregister.

- Föreningarna vet inte vem de ska kalla till möten och evenemang, eftersom de inte får korrekta uppgifter ur registret. Det leder till schismer och får de aktiva att tappa orken, säger Nyroos.

Vilken roll får svenskan?

Anna-Lena Aspegren-Törnroos verkar som vice huvudförtroendeman och arbetarskyddsfullmäktig vid Kårkulla. Hon är en av dem som ska börja jobba för Österbottens välfrädsområde nästa år.

Kårkullas österbottniska JHL-medlemmar bildar i nuläget en underavdelning till huvudföreningen i Pargas. Aspegren-Törnroos misstänker att det blir svårt för dem att slå vakt om svenskan i sjukvårdsdistriktets förening.

Hon är också orolig för att den nya föreningen ska sakna förståelse för specialbehoven hos anställda inom handikappomsorg.

- Jag tror inte att den nya föreningen är beredd att kämpa för rätten till 15 timmars arbete i samband med nattskiftet, vilket vi äntligen fått in i avtalen. Vem vill komma på jobb för bara några få timmar på morgnarna?

Hon hoppas att Kårkullas anställda kan bilda en sektion som bevakar deras intressen i den nya föreningen. I Österbotten är utsikterna för att göra sig hörda bättre än på andra håll i landet där de är färre till antalet. Kårkullas anställda delas upp på sju olika välfrädsområden plus Helsingfors.

Aspegren-Törnroos säger att personalen är trött på konstanta omorganiseringar, men ser också positiva aspekter med arbetsgivarbytet.

- Våra löner hör till de lägsta inom vårdsektorn. Vi kommer att vinna på att lönerna för välfrädsområdets anställda harmoniseras.

“Som att simma i sirap”

I början av året övergick kring 20 medlemmar i Närpes JHL-förening i den nya österbottniska samkommunens tjänst. Samtidigt bytte de förening.

– När verksamhetsmiljön förändras, måste också förbundet förändras.

NISCHADE föreningar kan underlätta intressebevakningen.

Vid årsskiftet torde föreningen gå miste om dubbelt fler ifall de som jobbar med städning, kosthåll och fastighetsskötsel byter arbetsgivare.

Huvudförtroendemannen **Pia Rönnholm** påpekar att det inte ännu finns några beslut om hur stödtjänsterna ska organiseras. Det är ändå klart att de som jobbar minst hälften av sin arbetstid för enheter som överförs till välfärdsområdet kommer att beröras av reformen.

- Jag hoppas att det grundas ett in house-bolag för stödtjänsterna, eftersom det skulle göra det möjligt för personalen att fortsätta arbeta utan konkurrensutsättning, säger Rönnholm.

Hon är speciellt orolig för visstidsanställda och jobbar för att de ska få fast anställning innan reformen träder i kraft. Diskussionerna med välfärdsrådets representanter beskriver hon som strama både vad gäller innehållet och tidtabellen.

- Det är lite som att simma i sirap; det är svårt att ha koll på allt och möjligheterna att påverka känns ganska små. Många av besluten verkar vara uppgjorda på förhand.

Närpesföreningen fick nyss ett medlemstillskott när Kristinestads JHL-förening upplöstes, så verksamheten är inte hotad. Rönnholm är barnskötare och kommer att fortsätta jobba för Närpes stad.

De huvudförtroendemen som börjar jobba för välfärdsområdet får sköta den överförda personalens intressebevakning tills deras efterträdare har valts.

Välfärdsområdena inleder sin verksamhet den 1 januari 2023 i hela landet förutom på Åland och inom Helsingfors sjukvårdsdistrikt. □

PÅVERKAR MÅNGA

50 %

ARBETSTID

eller mer inom välfärdsområdets funktioner är en förutsättning för att arbetstagare ska överföras till välfärdsområdena.

c. 250

JHL-FÖRENINGAR

påverkas av att medlemmarna byter arbetsgivare vid vårdreformen. Många mister medlemmar, en del får nya och vissa upphör.

Olisiko seksityö minua varten?

Kävin katsomassa uuden suomalaisen komedia-elokuvan *Huonot naiset*. Se kertoo seksityöntekijöistä, jotka joutuvat kohtaamaan ammatteensa kohdistuvat pikkukylän ennakkoluulot.

Elokuva on vallankumouksellinen, ja sellaisen siitä tekee suhtautuminen seksityöntekijöitä kohtaan. Usein heille nauretaan pilkallisesti, mutta *Huonojen naisten* läpikantava teema on lämpö ja ymmärrys. Tekijät ovat haastelleet teosta varten seksityöntekijöitä ja kuulleet heidän kokemuksiaan työstään.

Huonot naiset innosti minut taas kerran miettimään, olisiko seksityö minua varten. Seksityön alle kuuluvat muun muassa strippaaminen, eroottisen video- tai kuvamateriaalin luominen, pornon tekeminen ja seksin myyminen.

Uskon, että olisin esiintymislahjojeni ansiosta hyvä strippaamaan tai luomaan sisältöä esimerkiksi Onlyfans-sivustolle. Koostuuhun työni tälläkin hetkellä videoiden kuvaamisesta internetiin. Eroottisten videoiden kuvaamiseen liittyy kuitenkin stigmaa, josta en joudu nykyisessä työssäni kärsimään.

Itse seksin myymisessä eli *full service* -palvelujen tarjoamisessa tuskin olisin kovin hyvä. Ala vaatii ihmistuntemusta, asiakaspalvelutaitoja ja tunneälykkyyttä. Omat vahvuuteni ovat lähinnä kiusallisten vitsien heittämisessä väärinä hetkinä. Huono huumori saattaisi olla kiva lisämauste, mutta pelkillä sutkautuksilla ei pitkälle pötkittäisi.

En usko, että tulen koskaan myymään seksiä, koska pidän enemmän komediavideoiden käsikirjoittamisesta ja setämiesten imitoimisesta. Minusta seksityössä ei kuitenkaan ole mitään väärää.

Kun keskustelemme seksityöntekijöistä, meidän tulee erottaa työtä vapaaehtoisesti tekevät ja ihmiskaupan uhrit. Yhteiskuntamme ei ole suotuisa paikka tehdä seksityötä. Seksiin ja seksuaalisuuteen liittyy edelleen valtavasti häpeää, mikä näkyy ennakkoluuloina tai suoranaishana vihana alan ammattilaisia kohtaan.

Seksityöntekijyyttä varjostaa myös naisvihainen haamu. Seksiä myyvät naiset nähdään ”langenneina naisina”, jotka ”myyvät itseään”. Nämä ovat kuitenkin auttamattoman vanhanaikaisia asenteita.

Tunkkaisen asenneilmapiirin lisäksi nykyinen lainsäädäntö tekee yritystoiminnan pyörittämisestä hankalaa. Itse seksin ostaminen tai myyminen ei ole laitonta, mutta palveluiden avoin markkinointi, toimitilojen vuokraaminen ja parittaminen ovat kiellettyjä. Useimmille yrittäjille nämä ovat ensimmäisiä askelia uuden yrityksen perustamisessa.

Ihmistuntemuksen puute olisi siis vain yksi hidaste matkallani kohti seksityöntekijyyttä. Muita hidasteita purkaessa meidän täytyy ensisijaisesti kuunnella alalla työskenteleviä ihmisiä. Sen jälkeen voimme purkaa omia ennakkoluulojamme pala kerrallaan. Seksityöntekijät ansaitsevat tasavertaiset ja turvalliset työolot. □

Eve Kulmala on koomikko ja somevaikuttaja. Hän nousi maineeseen feministisillä Instagram-sketsivideoillaan.

*Seksiä myyvät naiset
nähdään ”langenneina”.*

NUORISOALAN AMMATILLISET OPINTOPÄIVÄT

Helsinki, hotelli Scandic Park, Mannerheimintie 46

Opintopäivät on tarkoitettu nuorisoalalla työskenteleville sekä alalle opiskeleville JHL:n jäsenille. Osallistua voi kaikkialta Suomesta.

Teemat:

Laadukas verkkonuurisotyö
Erilaiset nuorisotyömuodot
Ehkäisevä päihdetyö
Nuorisokulttuurin monet kasvot
Nuorisoalan ammattilaisten työhyvinvointi

Ilmoittaudu:

<https://omakoulutus.jhl.fi/>

**ILTAOHJELMASSA
KEIKALLA
CHISU!**

jhl.fi/liity

Kun välität,
valitse heille parasta –
Turvassa-henkivakuutus!

Eikä muuten maksa paljon.
JHL:n jäsenelle vain

6,77 €/kk

Hintaesimerkki 2022 30-vuotias
JHL:n jäsen, korvaussumma
100 000 €.

Hymyile,
olet
Turvassa.

Turvaa rakkaimpasi
Turvassa
-henkivakuutuksella

Henkivakuutus ei varsinaisesti hyödytä sinua vaan heitä, jotka ovat sinulle kaikista rakkaimpia. Eivätkö he ansaitsekin parasta? Turvassa-henkivakuutus on uusi ja erityisesti ammattiliiton jäsenelle edullinen henkivakuutus. Hinta saattaa yllättää sinut iloisesti, laske vaikka itse turva.fi/henkivakuutus